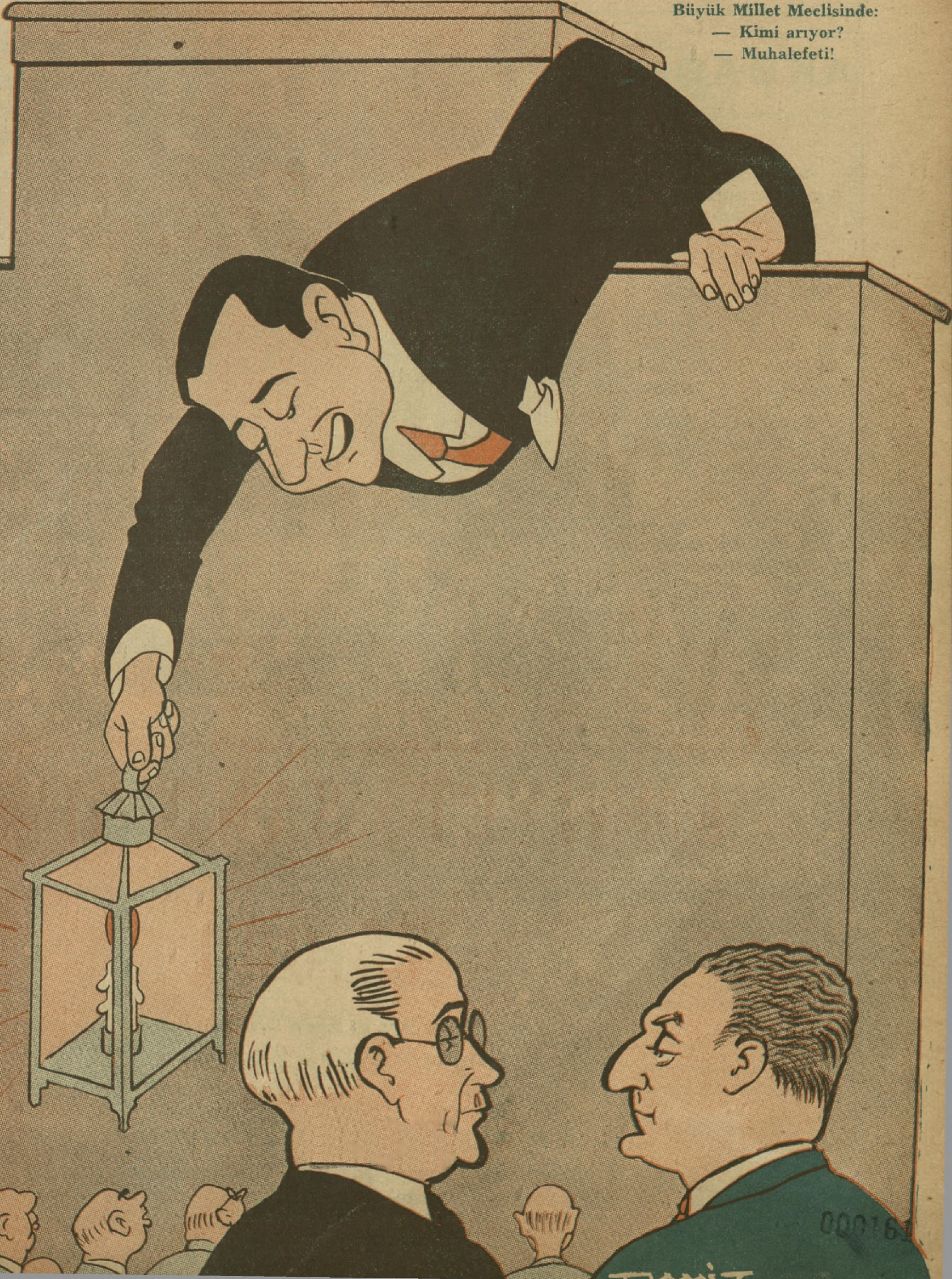
Akbaba

Büyük Millet Meclisinde:
— Kimi arıyor?
— Muhalefeti!

ÜÇ KATLI EV

ROMAN

Yusuf Ziya Ortaç

AYBAŞINDA ÇIKIYOR

Fiatı; 150 Kr. Siparişlerinizi şimdiden yapınız

umum satış merkezi : Akbaba — İSTANBUL

AKBABA

Yazı işlerini fiilen idare eden:

Ahmet Koçer

Basıldığı yer: ŞAKA Matbaası İSTANBUL

Sayısı 35 Kuruş

ABONE ŞARTLARI :

Türkiye için, yıllığı (52 sayı hesabiyle) 18 lira, altı aylığı 9 lira, üç aylığı 450 kuruştur.

Yabancı memleketlere, yıllığı 30 lira, altı aylığı 15 lira, üç aylığı 750 kuruştur.

Gönderilen yazılar, resimler, basılsın, basılmasın, iade olunmaz.

ADRES : Nuruosmaniye Caddesi, numara 57, İstanbul.

Telefon : 21649

Masmavi

FEYZİ HALICI

Sözün musiki, musikinin renk olduğu şiir kitabıdır.

100 kuruşluk pulla aşağıdaki adresten isteyiniz:
«Pasta Kutusu 32 — Konya»

EMNİYET SANDIĞI'nın

30/Aralık/1952

Keşidesi için PARA yatırmadınızsa, en yakın şubemize giderek, en az 150 liralık bir hesap açtırmakta acele ediniz.

75,000

Lira tutarında yılın en zengin ikramiye keşidesi

YEŞİLKÖY'de güzel ve kıymetli bir

VİLLÂ

Ve çeşitli para ikramiyeleri

Her 150 liraya ayrı bir kur'a numarası verilir.

Tafsilât GİŞELERİMİZDE

000162

Akbaba

Sayı : 35 — Cilt : 2 — 13 KASIM 1952 ★ Perşembe günleri çıkar, siyasî mizah gazetesi ★ Sahibi : Yusuf Ziya ORTAÇ

Kabadayılar!

Eski yazarların kalemlerinden dinlediğimiz İstanbul kabadayıları, artık tarihtir. Aksarayın Onikileri kimlerdi? İsimlerini bile unuttuk. Cumhuriyet devrinin tek ve son bıçkını, Şehzadebaşı karakolunu basan Turşucu Cemal'di galiba...

Ondan sonra, İstanbulu yıllarca titreten yumurta ökçeler, bol paçalar, sıfır numara fesler, birdenbire hayattan kitaba çekilmiş, lûgatlerde tek kelime oluvermiştir: Külhanbeyi!

Yirmi beş yılın unutturduğu bu tip, şimdi yeni bir kıyafet içinde, yolda, tramvayda, vapurda, sinemada stadyumda karşımıza çıkıyor: Terzi şişirtmesi geniş omuzları, matrak Türkçesi ve kovboy cakasiyle...

Bilet gişesinde sıra onlarındır. Futbol maçında meydan onlarındır. Beyoğlu caddesinde aile kızı, aile kadını, aile namusu onlarındır.

Muhterem İstanbul Savcısından rica ederim: Müstehcen neşriyatı, romanlardan, hikâyelerden ziyade gözbebeklerinde arasın!

Dün gece, büyük bir sinemamızda, Beyoğlu Kaymakamının, yangın ve sağlık bakımından salonda sigara içilmemesini bildiren resmî tebliğine, ön sıralardan sulu kahkahalar yağdı. Karanlığın içinde, birkaç izmaritin, ateş böcekleri gibi havada uçtuğunu gördüm.

Belediye yasağı mı?.. Dinlemez o!.. Sağlık nizamı mı?.. Aldırmaz o!... Koridorda tüttürdüğü çubuğun dumanını bile avurdunda saklayıp salonda koyveriyor.

Küçük şeyler mi dediniz?

Hayıır... Serkeşliğin büyüğü, küçüğü olmaz. Bugün, ara sokakta korne çalan, yarın Beyoğlu caddesinde kuyumcu dükkânından para da çalar.

İstanbulda, kanun düşmanlariyle, nizam düşmanlariyle, sıkı bir mücadeleye geçmek zamanı çoktan gelmiştir.

Hürriyet mi?

O, yalnız edepsizlerin değildir!

Yusuf Ziya ORTAÇ

ANKARADA ZAFER ANITI ÖNÜNDE:
Ustaoğlu — Allah fırsat verirse, ilk işim şunun yüzüne bir peçe örtmek olsun!..

DEMOKRATLAR KAYBETTİLER

Kasım Gülek'i C. H. P. merkezinde buldum. Otuz iki dişi gülüyordu.

— Galiba yeni bir muhtar seçimi kazandınız üstad, dedim.

Dişlerindeki sessiz gülüş, sesli bir kahkaha oldu:

— Daha mühim, çok daha mühim... Amerikada demokratlar seçimi kaybetti.

Şaşırmıştım âdeta:

— Peki, dedim, bundan size ne?

Gafletime acır gibi yüzüme baktı:

— Bize ne olur mu canım? Seçim olan yer Amerika... E, düşün bir kere: bütün modalar bize Amerikadan gelmiyor mu?..

— Evet, Amerikadan geliyor.

— Seçimi kaybeden kim?

— Demokratlar...

— Demokratlar, yaa.. Demek ki, Amerikada demokrat parti seçimi kaybetti... Kazanan kim?

— Cumhuriyet partisi...

— Tamam... Amerikada, yani, bütün dünyaya örnek olan memlekette, D. P. seçimi kaybetti ve... ve C. P. seçimi kazandı... Sonra, Cumhurbaşkanı olan zatı düşün... Hayır, hayır, ismini bırak.. Eski, meşhur bir general değil mi? Tıpkı... Efendim?... Tıpkııı...

Anlamıştım:

— Haaa, dedim, tıpkı İnönü gibi!..

Kasım Gülek, tekrar bir kahkaha atarak:

— Nasıl, dedi, sevinmekte haklı değil miyim?

Sonra, bu sevincin sarhoşluğu ile o kadar kendinden geçti ki, bana bir fincan kahve ikram etmek cömertliğinde bile bulundu!

Hürriyet Gazetesinden:

[Hüseyin Cahit Yalçın alacaklı çıktı...]

Akbaba

Elbet... Şimdiye kadar üstadın borçlu çıktığını hiç gören var mı?

★

Dünya Gazetesinden:

[Yağ var, un var, **şeker** var ama...]

Akbaba

Aşçı yok, değil mi?.. Ah efendim, nerede 14 Mayıs 1950 den evvelki aşçılar?. Tencereleri fıkır fıkır kaynatmasını, mercimeklerini fırına vermesini ne güzel bilirlerdi!...

★

Cumhuriyet Gazetesinden:

[Telefon rehberlerine 100 de 10 zam yapılacak...]

Akbaba

Ooooh, lâkırdıya gümrük alacaklar, desene!

Akşam gazetesinden:

[Beyoğlu cihetindeki kanalizasyonlardan bozuk olanların tamirine başlanmıştır.]

Akbaba

Yalnız kaldırımların altındakini tamir etmek kâfi değil. Bilhassa geceleri, İstiklâl caddesinden akmıya başlayanları da temizlemek lâzım!

★

Ulus Gazetesinden:

[Esnaf birliğini D. P. propagandasına âlet ediyorlar...]

Akbaba

Ederler a... Politika esnafı esnaftan sayılmıyor mu bayım?.

★

Dünya Gazetesinden:

[Samsunda yiyecek fiyatları, çok yükseldi!]

Akbaba

Eh, Ustaoğlu Samsun milletvekilidir. Okuyup üfleyip indirsin bakalım!.

★

Akşam Gazetesinden:

[Yozgat yakacak derdi çekiyor...]

Akbaba

Yaaa, vah vah.. Hiç ormanı yok demek!

★

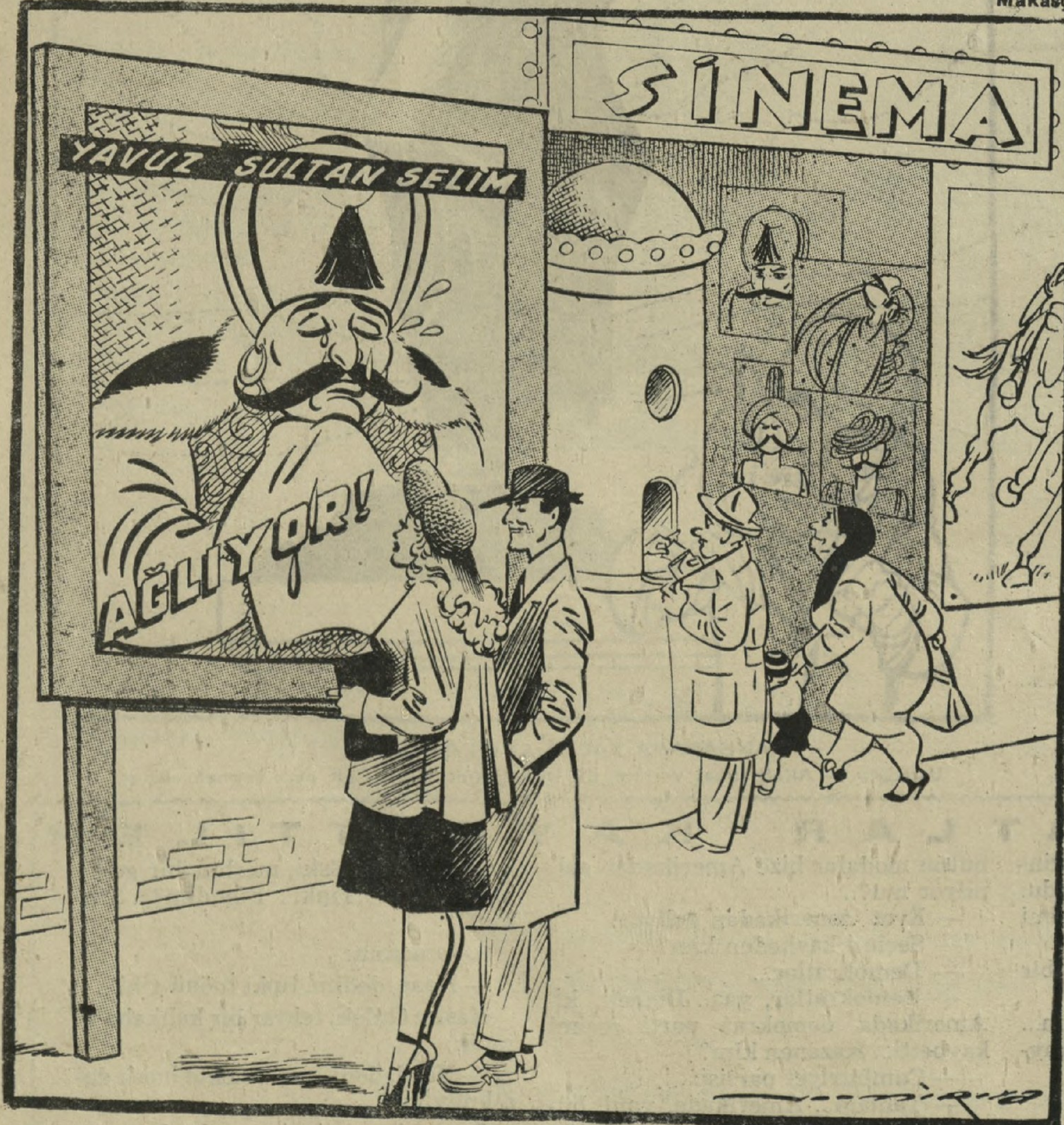
Ulus gazetesinden:

[Eisenhower'e ilk hediye: «Süprüntüleri temizlemek için» diye bir süpürge gönderildi.]

Akbaba

: Aman, iyi ki seçim sonlarında bizim vatandaşların aklına bu gelmiyor. Yoksa memlekette süpürge buhranı çıkar!

Makasçı

— Yavuz Sultan Selim... Neye ağlıyor acaba?..
— Başına gelenlere olacak!..

Şakacıklar

NEDEN?

Cumhuriyet bayramında, oğlunu almış, gezdirmeğe götürmüştü. Bu arada bir iki parti büyüğünü de ziyaret edecekti. Yolda çocuğa tenbih etti:

— Oğlum, bak, gittiğimiz yerde büyüklerin elini, eteğini öpmeği unutma sakın...

Çocuk hayretle sordu:

— Neden baba? Beni işe mi koyacaksın yoksa?

□

OLUNCA

Yaklaşan seçimlerden bahsediliyordu. Biri:

— Oy temin etmek maksadiyle iki taraf da para teklif etse, muhakkak alacağım bu sefer...

Sordular:

— Peki, reyini hangi tarafa vereceksin?

— O zaman vicdanıma göre hareket edeceğim!..

□

ÖYLE YA!

Gayet romantik bir çocuktu. Sevgilisini dolmuşa koymuş, Üsküdardan Kadıköyüne götürüyordu. Karacaahmetten geçerken, delikanlı, ilânı aşka başladı:

— İşte sevgilim, bizim bütün aile burada... İnşallah günün birinde sen de aralarında yer alacaksın, değil mi?

□

BEDAVA İLAÇ!

Doktor A. Tümenci, mâneviyatla tedavi nazariyesine inananlardandı. Hastalarını ekseriya telkinle tedavi ederdi.

Bir gün, ansızın hastalanan Halil Lûtfi Dördüncü onun muayenehanesine koştu. Doktor, onu uzun uzun muayene ettikten sonra:

— Dostum! dedi. Her gece uyumadan evvel «iyileştim, bir şeyciğim yok!» deyip bunu yirmi defa tekrarlıyacaksın. Bir hafta sonra da bana geleceksin..

Halil Lûtfi, ucunda ilâç parası olmayan bu tedavi usulünden memnun kalmıştı. Hemen o gece doktorun tavsiyesini yerine getirdi. Bir haftaya kalmadan iyi olmuştu. Doktora gidip neticeyi bildirdi. Bunun üzerine doktor vizite parası yirmi lira istedi.

Halil Lûtfi, pişkin bir tavırla şu cevabı verdi:

— Siz de her akşam yatağa girmeden önce (Vizite paramı aldım.. vizite paramı aldım» diyerek istediğiniz kadar tekrarlayın...

000164

— Hastası var, hastahanesi yok... Aktörü var, tiyatrosu yok... Terkosu var, suyu yok... Maktûlü var, kaatili yok... Bakanı var, göreni yok...
— Dur... İstanbul hudutlarının dışına çıkma!...

Bıçaklı Muhalefet!

Demokrat partililerin bulunduğu bir toplantıda, C. H. P. ilçe başkanlarından biri bıçağını çekmiş ve yanındaki bir D. P. linin başına indirmiş. Onun peşinden, iki kişinin yaralanmasiyle sona eren bir çıngar!

Lûtfen, parmağınızı ağzınızdan çekiniz de beraber düşünelim: Evvelâ, bir C. H.P. başkanının D. P. toplantısında ne işi var? diye soracaksınız. Eh, Demokrat Partinin misafirperverliğinden istifa de edip oraya gelmiş, diyelim. Fakat bu saygısız misafirin cebinde bıçak ne geziyor? İki ihtimal hatıra gelir: Ya bu zatın her zaman bıçak taşımak âdetidir, yahut oraya bir vak'a çıkarmak için geldiğini kabul etmek lâzımdır.

C. H. P. başkanı her zaman cebinde bıçak taşıyorsa bunun sebebi nedir? Gazetelerin yazdığı o koskocaman kınlı bıçakla elma soyulmaz, çakmağın benzin haznesi açılmaz, rakı şişesinin tıpası çekilip çıkarılmaz, tırnak kesilmez. Yani bu tosunun çakı yerine bıçak kullandığına inanılamaz. Kendisi bahçıvan değildir, marangoz değildir, kunduracı değildir, kasap değildir. Böyle de olsa, kesici âletlerini yanında taşımasına, siyasî bir toplantıya, eskilerin «âleti cariha» dedikleri yaralayıcı âletlerle gelmesine lüzum yoktur. Öyleyse neden bıçak taşıyor? Polislerin arada bir serserilerin üstünü başını aradıklarını ve bıçakları topladıklarını, yani bıçak taşımanın suç olduğunu bilmiyor mu?

Bu suallere Halk Partililerden bazıları şöyle bir cevap verecekler:

— Kardeşim, C. H. P. iktidarda iken emrinde koca bir ordu, donanma, polis, jandarma, top, tüfek vardı. 1950 de hepsi elimizden gitti. Dişleri dökülmüş ve tırnakları sökülmüş ihtiyar kurtlara döndük. Yanımızda bir bıçak taşımışız çok mu?

Doğrusu, çok değil, az. Bazı C. H. P. liler iktidarı silâh taşımakta arıyorlarsa, bıçak değil, saldırma, yatağan, kılıç, tabanca, tüfek taşısalar yine az.

Onlar diyecekler ki:

— Şimdilik bıçak taşıyoruz. Hele 1954 seçimleri gelsin, ne taşıyacağımızı görürsünüz.

Doğru söze ne denir? Ufak bir D. P. toplantısında bıçak çekip ortalığı karıştırırlarsa büyük seçim mitinglerinde ve mücadelelerinde sahra topuna kadar her silâhı kullanmak istiyebilirler.

Şimdi ne olacak? Biz Halk Partisinin elebaşılarına Kasım Gülek'in C. H. P. damgalı birer bıçak dağıttığına ve dağıtacağına inanmayız. Bu kanlı boğuşmalara bir adam, bir parti, bir taktik değil, bir zihniyet sebep oluyor. Uzun yıllar C. H. P. firması altında V. B. Y. B. yani «Var mı bana yan bakan» cemiyeti halinde yaşadıklarını sananların kamalı bıçaklı rejim zihniyeti devam ediyor. Bu zihniyet, Halk Partisini halkın gözünden düşürmüştü, şimdi o göze bıçakla ve tabanca ile girilemez. Olsa olsa, hapishaneye girilir!

Bu gidişle polislerimizin işi çok zorlaşacak. Bıçak toplamaya serserilerden evvel, C. H. P. lilerden mi başlasınlar?

NOT:

Biz, bu telgrafı tarafsız «Cumhuriyet» gazetesinde okuduktan sonra yazmıştık. Sonra, bir de baktık ki, taraflı «Dünya» gazetesinde havadis tersine dönmüş: Vuran D. P. li, vurulan C. H. P. li...

Hangisi doğru?

Hangisi olursa olsun: Bu yazımuz gibidir. Ne niyete yerseniz, yeyiniz, âfiyet olsun! **AKBABA**

— On lira ceza!...

000165

İstanbul Notları

Yazan:

İSTANBULLU

Tehlikeli Dönemeç!

Hey gidi dünya hey... Halkevleri döndü dolaştı, nihayet halkın malı oldu: Kadıköyündekini Adliye, Eminönü'ndekini tiyatro yaptılar... Bu mutlu vesileyle, anlaşılan Babıâliye yakın olduğundan, Eminönü halkevi (sabık) binasında bir gazetecinin Priestley'den tercüme ettiği «Tehlikeli Dönemeç» isimli faciayı sahneye koydular. Eserin ne çeşit bir facia olduğunu anlatmak için Tunç Yalman tarafından tercüme edildiğini, ne yüksek olduğunu göstermek için de İ. Galip Arcan tarafından sahneye konulduğunu söylemek yeter de artar bile... Mütercimle rejisörün ufak çapta oldukları yetişmiyormuş gibi, ilk gece bir de İstanbul Valisi sayın F. K. G. ye emri vâki yaparak «mânevi kurdele» kestirmezler mi? F. K. G., hiç tanımadığı sanatkârları halka takdim etmek zorunda bırakıldığı için herhalde İ. Galib'e rahmet okumamıştır (Allah gecinden versin!...)

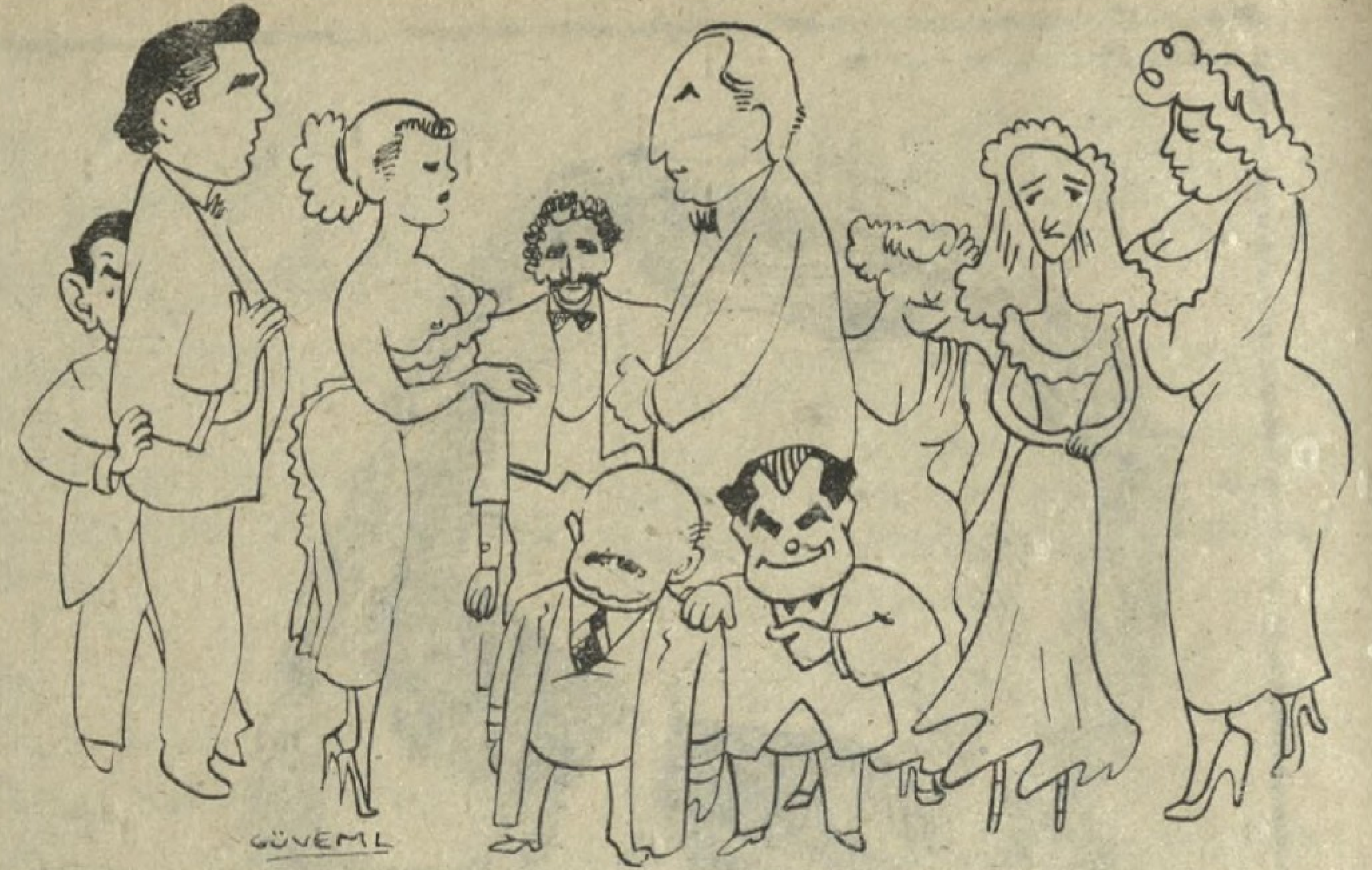
«Tehlikeli Dönemeç», tanınmış başyazarlarımızdan Vatanını sever Ahmet Emin Yalman'ın bir bakıma torunu sayılır. Zira eseri tercüme eden Tunç Yalman, onun oğlu... «Elveedi sırrı ebî» yani oğul babaya çeker dedikleri nekadar doğruymuş meğer... Tunç Yalman da A. E. Y. a benzemiş: Sahnede o uzun, arşın arşın cümleleri dinliyenler kendilerini Vatan'da başmakale okuyor zannetmişlerdir.

Perde aralarından birinde, mahçup mütercimi bularak «Neden böyle Tehlikeli bir Dönemeci seçtiğini» sorduğum zaman bana pek makûl bir sebep gösterdi. Herşeyde tehlike görmekten, memleketi her an tehlikede farzetmekten kutulamıyan Yalman'dan gelme bir alışkanlıkmış... O sebeple adında olsun tehlike bulunan bu eseri seçmiş.

— Ben bu eseri sekiz sene evvel tercüme etmiştim. Fakat Şehir Tiyatrosu o zaman bunun kadrini bilmedi... Vaktaki Sarıyer cinayeti işlendi, dondurmacı Sabriler, Osman Delikanlılar öldürme suçiyle matbuatı ve polisi işgal ederek günün kahramanı halini aldılar; Küçük Vali hapishaneyi tek başına basarak isyancıları yatıştırdı ve değerli Polis âmirlerinden Orhan Hançerlioğlu Şehir Tiyatroları müdürlüğüne getirildi; nihayet benim eserin değerini takdir ettiler ve temsile karar verdiler...

Filhakika «Tehlikeli Dönemeç» te mevzu bir cinayet hâdisesidir. Bizimkiler gibi, faili meçhul bir cinayet... İyi niyetli altı arkadaş, aralarından eksilen birinin neden öldüğünü aramağa başlıyorlar. Ama bizdeki gibi: yalnız lâfla... Üç perdenin son bir buçuğu da, ölenin evinde görülen bir sigara kutusunu oraya kimin götürdüğünü anlamakla geçiyor. Tam bunlar anlaşılacağı sırada bir de bakıyorsunuz ki, meğer bu cinayet olmayabilirmiş de... Ne? Saçma mı? İyiya işte, tıpkı bizdeki gibi: bizim cinayetlerin de hepsi olmaktadır ama, öyle sudan sebeplerle olur ki, olmamaları daha tabiîdir.

Neyse efendim, işte bu gibi gerekçelere dayanarak, bu eserin mükemmelen tutunacağı tahmin ediliyor: günün olaylarına benziyen, günün adamlarına benziyen, hulâsa hergünkü hayatımızı anlatan bir facia... Biz gelelim facianın diğer bir cephesine: temsile... Ama, haddin varsa yaz... Evvelâ İ. Galip gücenir. Bakmayın siz ona, müsamahalı gibi görünür ama, bazı siyaset büyüklerine benzer; içinden darılır. Haydi onu bir yana bırakalım; ya artistler? Hepsi ahbap, arkadaş. Nasıl aleyhlerinde fikir beyan edebiliriz? Değil sade tiyatro işleri, her iş bizde dostluk ölçülerine göre ayarlanıyor. Onun için, sayın okuyucularım, ilk resmî yalanı söyliyeyim: Temsil fevkalâdeydi... Hele seyirciler, muhakkak ki aktörlerden daha büyük bir ustalıkla seyirci rolünü, sonuna kadar büyük bir sabır ve itina ile oynadılar. İçlerinde kaç kişi bilirim ki, horladıkları için, uyumamak endişesiyle tiyatroya gelirken aktedron nam haplarını yutmuşlardır. Bu haplar uyku kaçırır, malûm ya... Lâkin memur olanlar için böyle bir mesele bahis konusu olamaz. Onların uykusunu kaçırmak için sadece Bakan'ın İstanbulda olduğunu söylemek kâfi...

«Tehlikeli Dönemeç» in kahramanları (Soldan sağa):
Arkadakiler : Mütercim Tunç Yalman, Muhip Arcıman, Jeyan Ayral, Salâhattin Moğol, Kâni Kıpçak, Fatma Bürün, Nedret Arıburnu, Saime Arcıman
Öndekiler : F. K. G. ve rejisör İ. G. A.

Fakat, dönemecin asıl tehlikeli tarafı bundan sonra. Tiaytro idaresi, affadersiniz, ilk defa olarak, münakaşalı temsiller tertiplemiş. Piyes oynanıp bittikten yani saat 24 ten sonra, istiyenler evlerine giderlerken, istemiyenler gitmeyip, salonda kalıyor. Seyirciler arasında bulunan meşhur Samsun Milletvekili Ustaoğlu:

— Oldu olacak bu münakaşaları tiyatro gibi bir gâvur icadı üzerine değil de hakikî inkılâp nasıl olur, o mevzuda yapsalar... Fakire de söz verseler... Temsilleri Ramazân-ı şerîf'e hasretseler, hem müslümanlar sahura kolay ulaşır, hem milleti bid'atlerden kurtarırdık; hakikî inkılâbın ne olduğunu inkılâp softalarına öğretirdik... diye fikir beyan etti. Sırrı Baba'nın düşüncesi «dervişin fikri ile zikri» arasındaki münasebeti daha aydın bir surette belirtiyordu. Hazret:

— Yahu, bu saatten sonra münakaşa değil, mum söndü yapılır. Hani erkân? diyerek bekliyordu. Nihayet vaziyeti izah ettiler. Onun üzerine Galip sahneye çıktı:

— Muhterem dinleyicilerimizin, seyircilerimizin bir emirleri var mı? diye sordu.

Bir genç kalktı. Burcu burcu anason kokan nefesiyle fikir beyan etti:

— Abi, bu eser tersinden başlıyor. Sonunu önce gösteriyorsunuz, şunu bir tertibe soksanız olmaz mıydı?

— Hayhay, bir dahaki sefere düzeltiriz. Başka?

Bir hanım kız kalktı:

— Üstad, dedi, Nedret hanımla Jeyan hanım tuvaletlerini hangi terzide diktirmişler, lûtfen kendilerinden sorup öğrenebilir misiniz?

Galip buna da:

— Hayhay yavrum, hayhay kızım, evlâdım... Siz yarın akşam yediden sonra tiyatroya teşrif edin, ben size terzilerinin adresini de öğrenir, hattâ patronunu da veririm... cevabını verdi. Nasılsa orada kendini unutmuş kalmış olan Ekrem Reşit Rey:

— Aman geç kalmışım. Affedersiniz, uyku bastırmış, gideyim. Ama mademki kalmışım, gitmeden bir sual sorayım. Eser harikulâde, temsil fevkalâde, tercüme alelâdeydi. Ancak, münakaşalara dikkat edemedim, bir nebze, görüşülen şeyler hakkında bendenizi tenvir etseniz de gazeteme ona göre yazsam...

Rejisör ona da lâzım gelen cevabı vereceğini, lâkin şimdi vakit hayli ilerlemiş olduğundan bunu müsait bir zamana terkettiğini bildirdi. Derken kalan meraklılardan biri dedi ki:

— Kim ne derse desin Galip bey, siz yine Galip sayılırsınız... Yalnız koltukların altındaki şişelerin nereden geldiğini anlıyamadım. Ne dersiniz?

— Hiç şüphesiz şişe ve cam fabrikasından. Ama kimlerin getirdiğini bilemem. Bendeniz de haddim olmıyarak size birşey sorayım. Sualinizin mevzuumuzla alâkası nedir?

Bu sefer seyirci güldü:

— Aman üstad, dedi, sanatkârlar muvaffakiyetle mest olmuşken seyirciler de bu şişeler yüzünden mest olurlarsa arada daha açık bir münasebet aranmaz ki...

Bu söz üzerine alkışlar arasında Galip sahneden indi ve münakaşalı temsil tatlıya bağlanmış oldu. Allah bu şekilde tekrarından cümleyi esirgiye, âmin!

Tevekkeli değil...

Dilenci, Neyzen'den sadaka istedi. Neyzen:

— Ya, vereyim de hemen kafayı çek, değil mi? dedi.

— Ağzıma içki koymam...

— Öyleyse sigara alırsın...

— Tütün kullanmam...

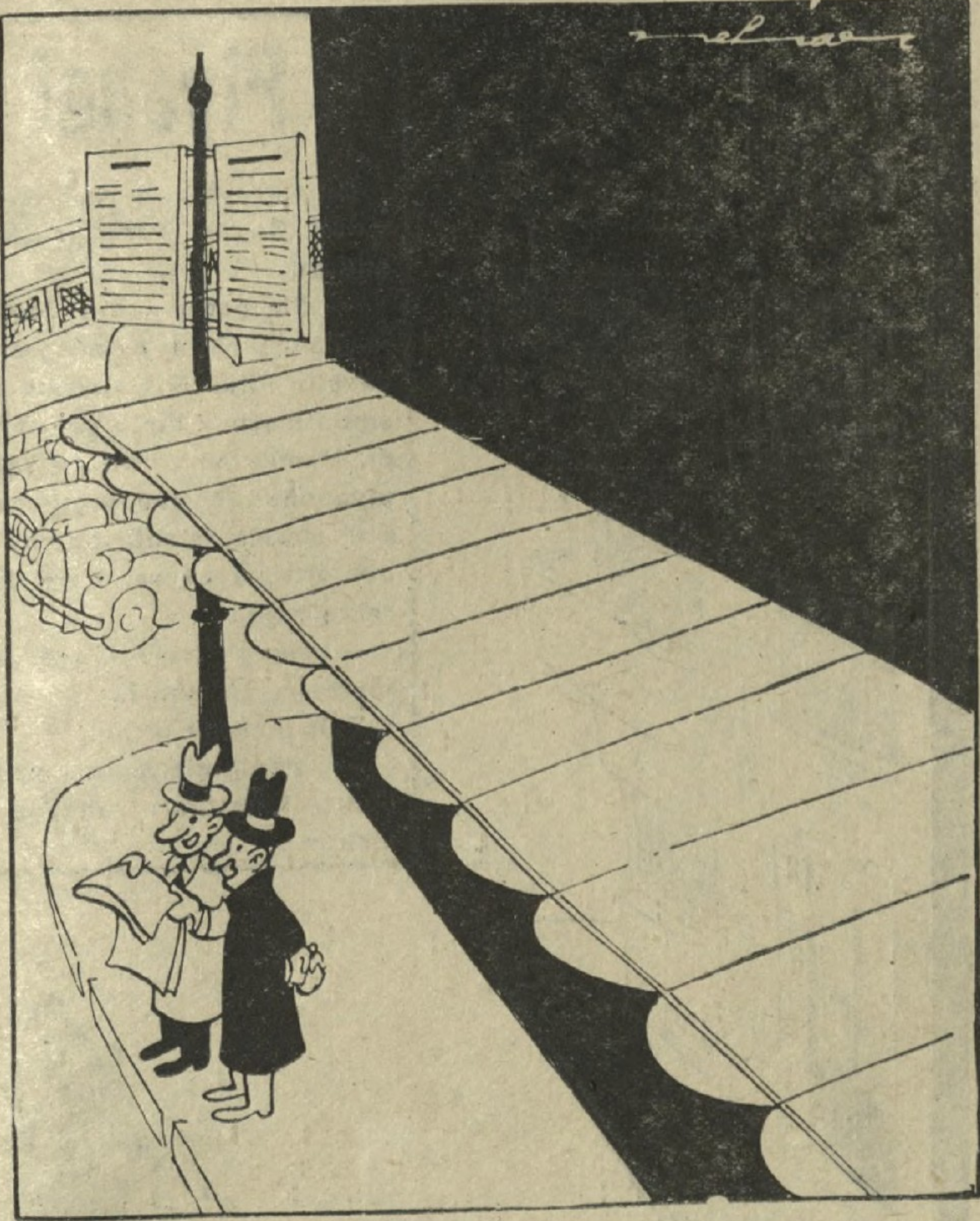
— Muhakkak bir yere gider eğlenirsin ya...

— Kat'iyyen. Öyle yerlerin semtini bile bilmem...

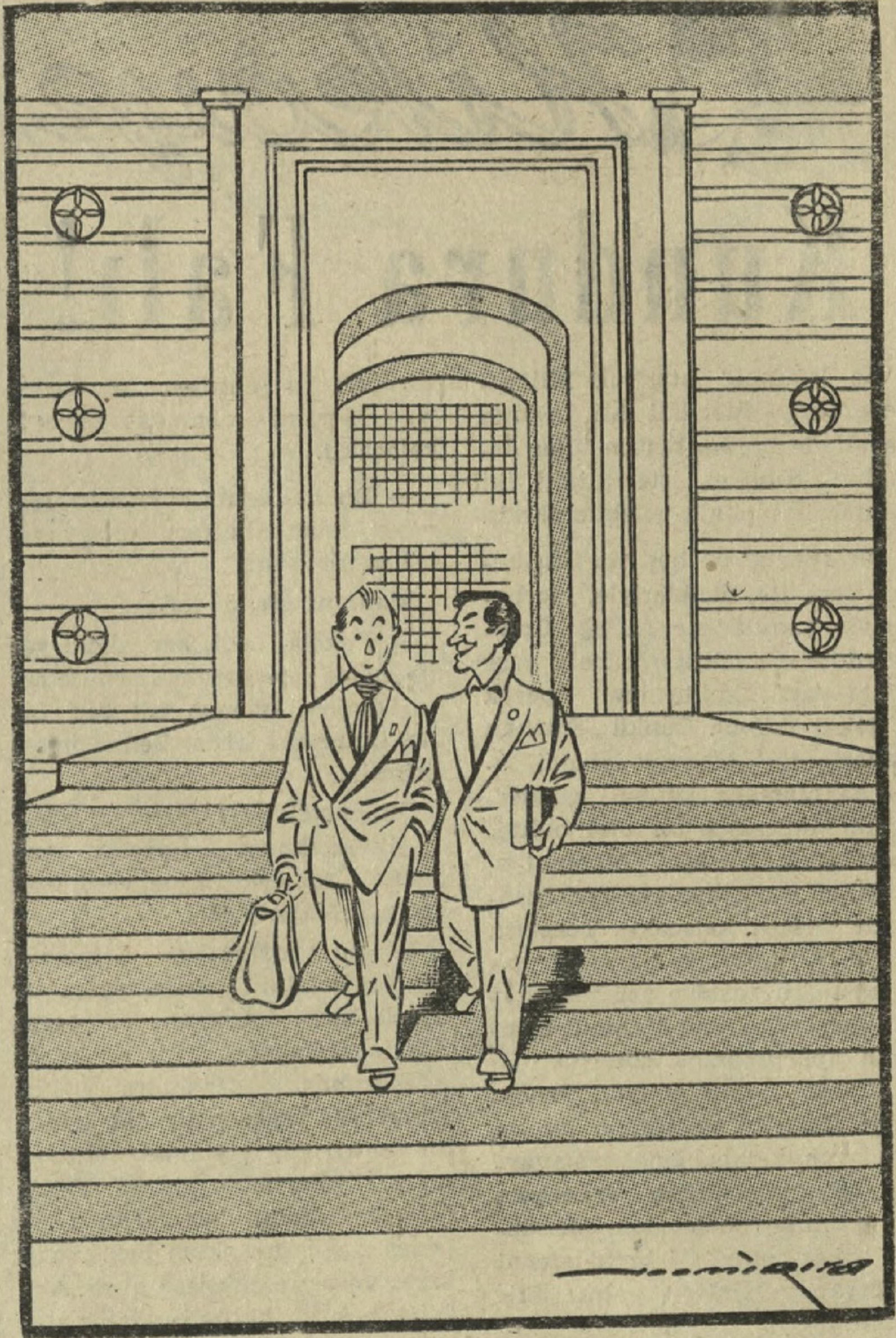
Neyzen bir an düşündü:

— Tevekkeli bu hale gelmemişsin! deyip yürüdü.

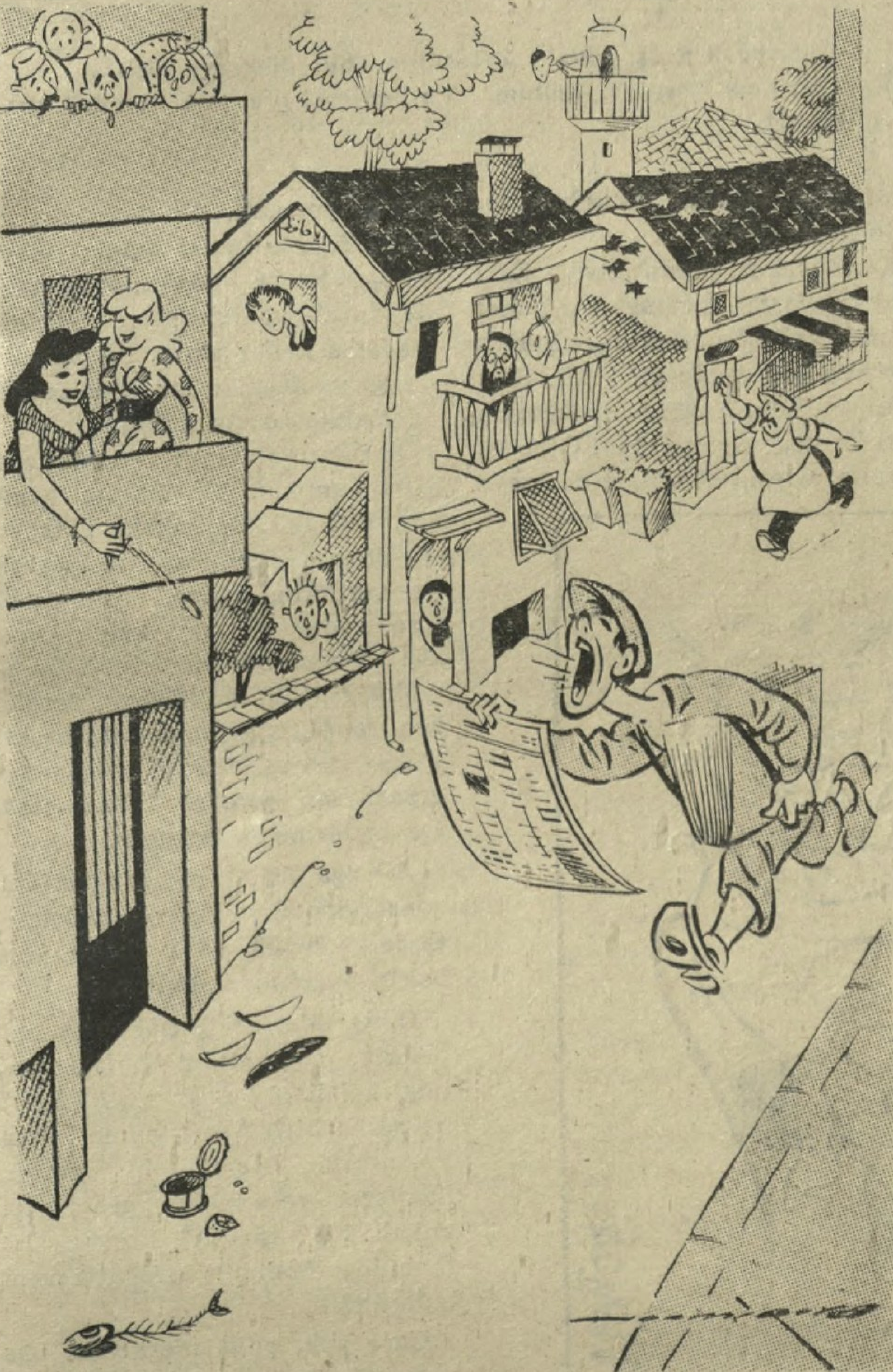
000166

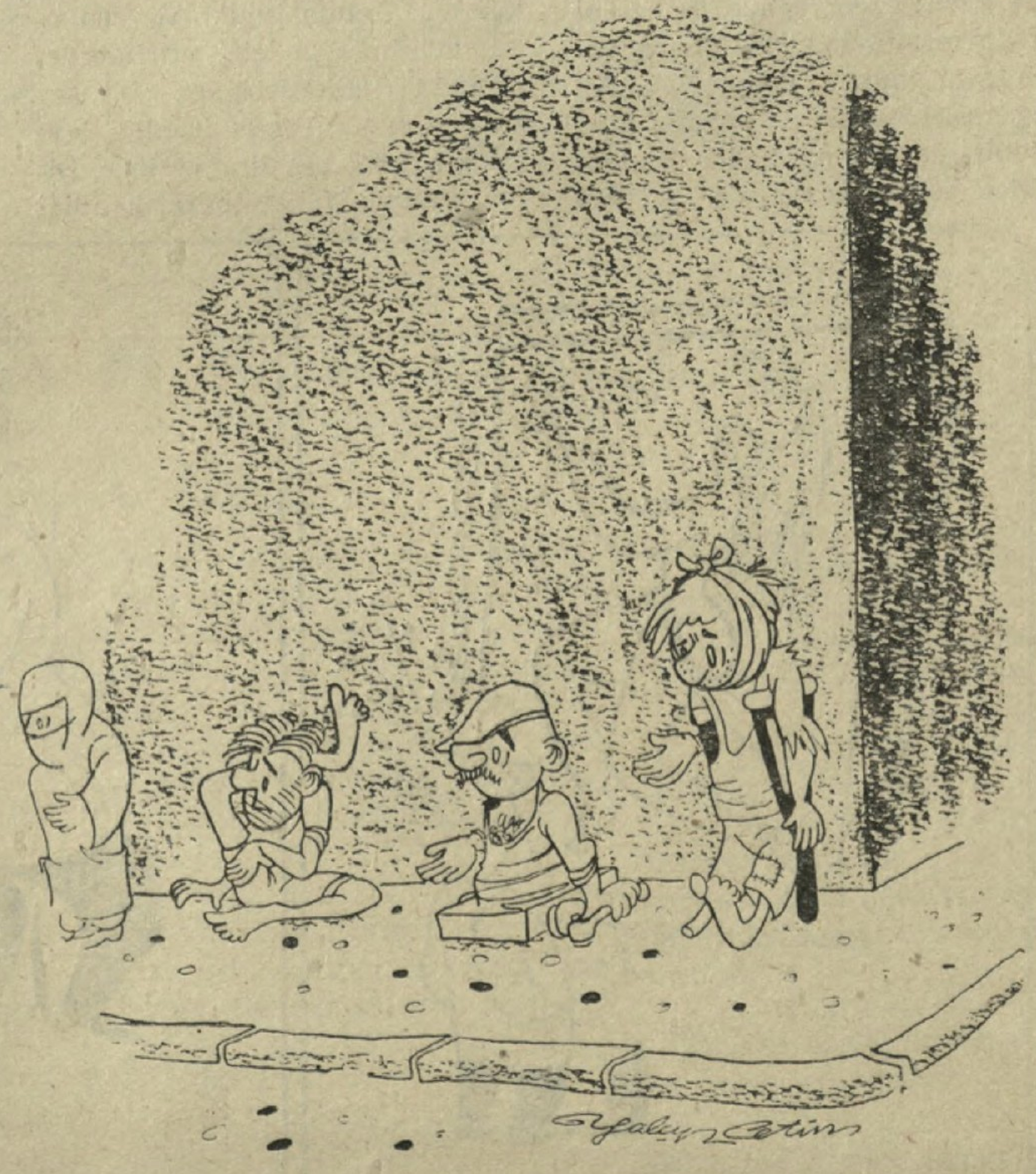
— Bulgar hududundaki hâdiseyi domuzlar çıkarmış...
— Vay domuzlar vay!..

— Okudun mu? Bir profesör hakkında iğfal suçundan takibat yapılıyormuş...
— Yaaa... Bu işin de profesörü var demek!..

— Sarıyer cinayetinin on sekizinci kaatilini yazıyoooor!....

İSTANBUL MANZARALARINDAN: BANKALAR!..

000167

Hikâye

Kundura Falı!

Ah İstanbul! İstanbul! Elli senedenberi, Mersinli Ali ağanın hayalinde buram buram tüten İstanbul! Nihayet, işte, altmış iki yaşında İstanbula gelebilecekmiş.

Biriktirdiği on beş bin lira kadar para ile, denkleriyle, torbalariyle, çıkınlariyle, Ali ağa Galata rıhtımına çıktığı sabah, yere eğilip yaya kaldırımını öpecekti, fakat utandı. Çünkü Adanalı tüccarlardan Mahmut efendi, onu karşılamağa kâtibini göndermişti. Münasipçe bir otel buluncıya kadar, Ali ağa, Mahmut efendinin Beyoğlundaki apartımanında misafir kalacaktı. Tüccarın kâtibi, Ali ağayı ve karmakarışık eşyasını bir taksiye zar zor yükledikten sonra, onu Mahmut efendinin apartımanına götürdü.

Ali ağa sarhoş gibiydi. Pencereden Beyoğlu caddesinin bir sel gibi akan kalabalığına, tramvaylara ve otomobillere bakarken, dili tutulmuş, Adanadan, Mersinden haber soran Mahmut efendiye cevap veremiyor, yalnız, ikide bir:

— Ah İstanbul! İstanbul! Gördüğüm sen misin? deyip duruyordu.

Mahmut efendi onun manzaraya doymasını bekledi. Sonra yarım saat kadar konuştular. Ali ağa, mektubunda da yazdığı gibi, İstanbulda iki ay kadar dinlendikten sonra, hayatında ilk defa gördüğü bu şehirden ayrılacak, yine Mersine dönmek zorunda kalacaktı.

— Bir dakikamı boş geçirmiyeceğim, İstanbulu karış karış gezeceğim, diyordu.

Mahmut efendi kalktı:

— Pekâlâ, dedi, ben şimdi yazıhaneme gidiyorum. Sen istersen dinlen, istersen çık gez. Bir otel buluncıya kadar benim misafirimsin.

Dinlenmek mi? Mahmut efendi çıkar çıkmaz, Ali ağa da kendisine biraz çeki düzen verdikten sonra, sokağa fırladı.

Evvelâ apartımanın altındaki büyük kundura mağazasının önünde biraz durakladı. Bir vitrindeki ayakkabılara, bir de kendi ayaklarındaki postallara baktı. İstanbulda tepeden tırnağa kadar bir şehirli gibi giyinmek elli senelik rüyalarından biriydi. Fakat bu güzel kunduraları görünce, tepeden değil, tırnaktan başlamağa karar verdi ve dükkâna girdi. Aksiliğe bak ki, bütün o parlak derili, süslü pabuçlar onun ayağına ufak geliyordu. Raflardan kırk, elli kadar kutu indirildikten sonra, nihayet onun ayağına göre bir kundura bulunabildi. Ali ağa okuma bilmediği için, vitrinlerdeki fiyat etiketlerinden bir şey anlamamıştı. Almak istediği kunduraya kırk beş lira verince, biraz afalladı, fakat sonra, kendini toplıyarak, içinden: «İstanbula feda olsun!» dedi.

Kunduraları orada giydi. Eski ayakkabılarını kocaman bir paket halinde koltuğunun altına sıkıştırarak Beyoğlu caddesine çıktı. Rast gele yürüdü. Taksim meydanına gitti, oradan Ayaspaşaya, Gümüşsuyuna vardı, döndü, Harbiyeye kadar yol aldı. Bir tramvaya atladı, Tünele kadar geldi. Galatasaraya kadar, mağazaların önünde duraklıya duraklıya yürüdü. Akşama kadar gezdi. Bir sinemaya girdi. Komik bir film seyretti. Kahkahalarla güldü.

Paraları Mahmut efendinin apartımanında, bir çıkının içinde idi. Elli lira ile sokağa çıkmıştı. 47 lirasını kunduraya ve sinemaya verdikten sonra, cebinde üç lira kadar bir şey kaldı. Onun da yarısını bir mahallebicide tavukgöğsü ile baklavaya verdikten sonra apartımana dönecekti. Fakat şaşırdı. Nerede apartıman? Apartıman nerede? Bütün binalar birbirine benziyordu.

Ali ağa Tünele doğru yürüdü, sonra döndü, Taksim istikametinde yürüdü, sağa baktı, sola baktı, apartımanı bulamadı.

Hava, adamakıllı kararmış, caddelerin, mağazaların ışıkları yanmış, kalabalıklar artmıştı. Kime ne soracaktı? Apartımanın adını, numarasını, yerini bilmiyordu. Saatlerce arasa bulamıyacağını da anladı. Ne yapacak? Koskoca İstanbulda Mahmut efendiyi nasıl bulacak?

Çare yok, polis merkezine baş vurmağa karar verdi. Sordu, soruşturdu, Taksim merkezini buldu. Komiserin odasına daldı:

Piyano!

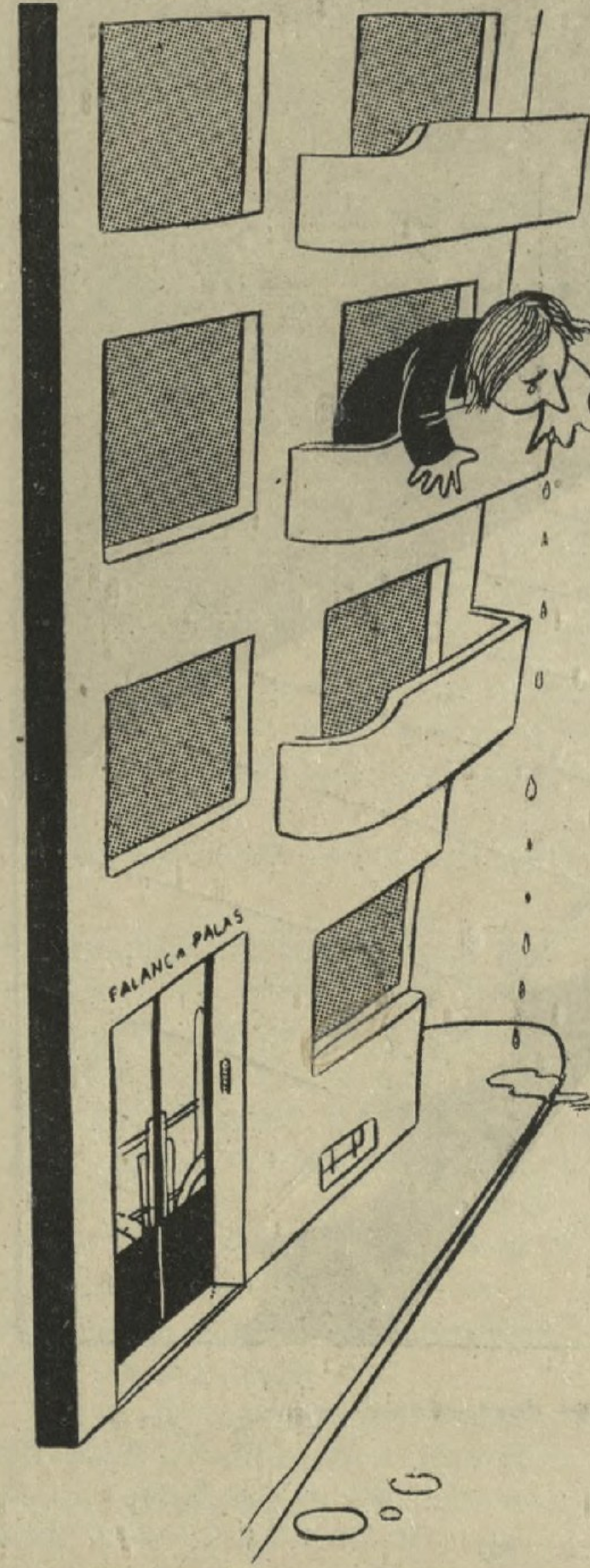
Bu fıkrayı bize Kars Milletvekili Bayan Tezer Taşkıran anlattı:

— Bir gece, yakın dostlarımızdan birinin evine yemeğe davetli idik. Misafirlerin arasında meşhur bir piyanist vardı. Yemekten sonra ev sahibi, piyanonun başına geçip çalmasını ısrarla istedi. Adam, kabul etti ve ev sahibine dönerek sordu:

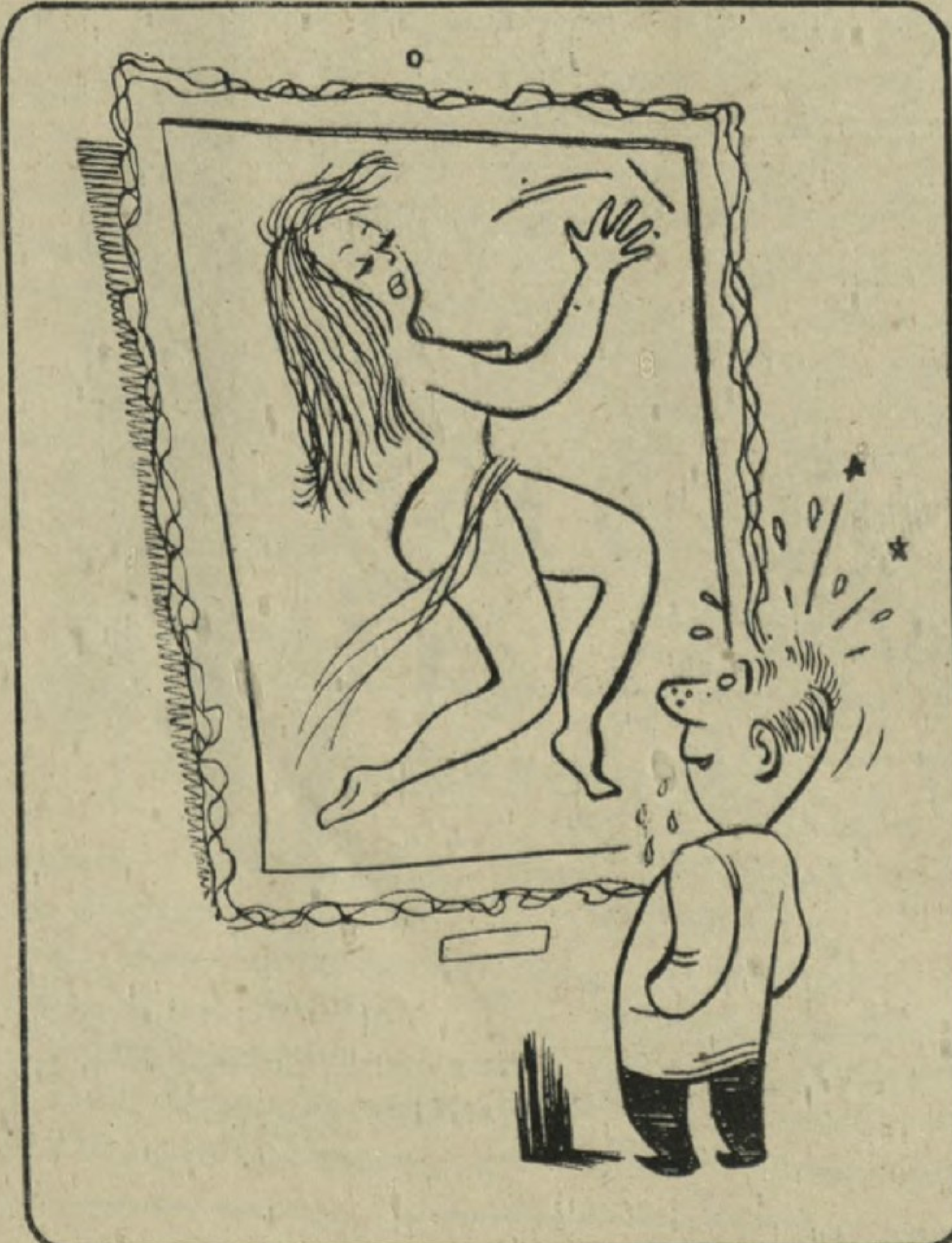
— Hangi eseri istiyorsanız, söyleyin, çalayım?..

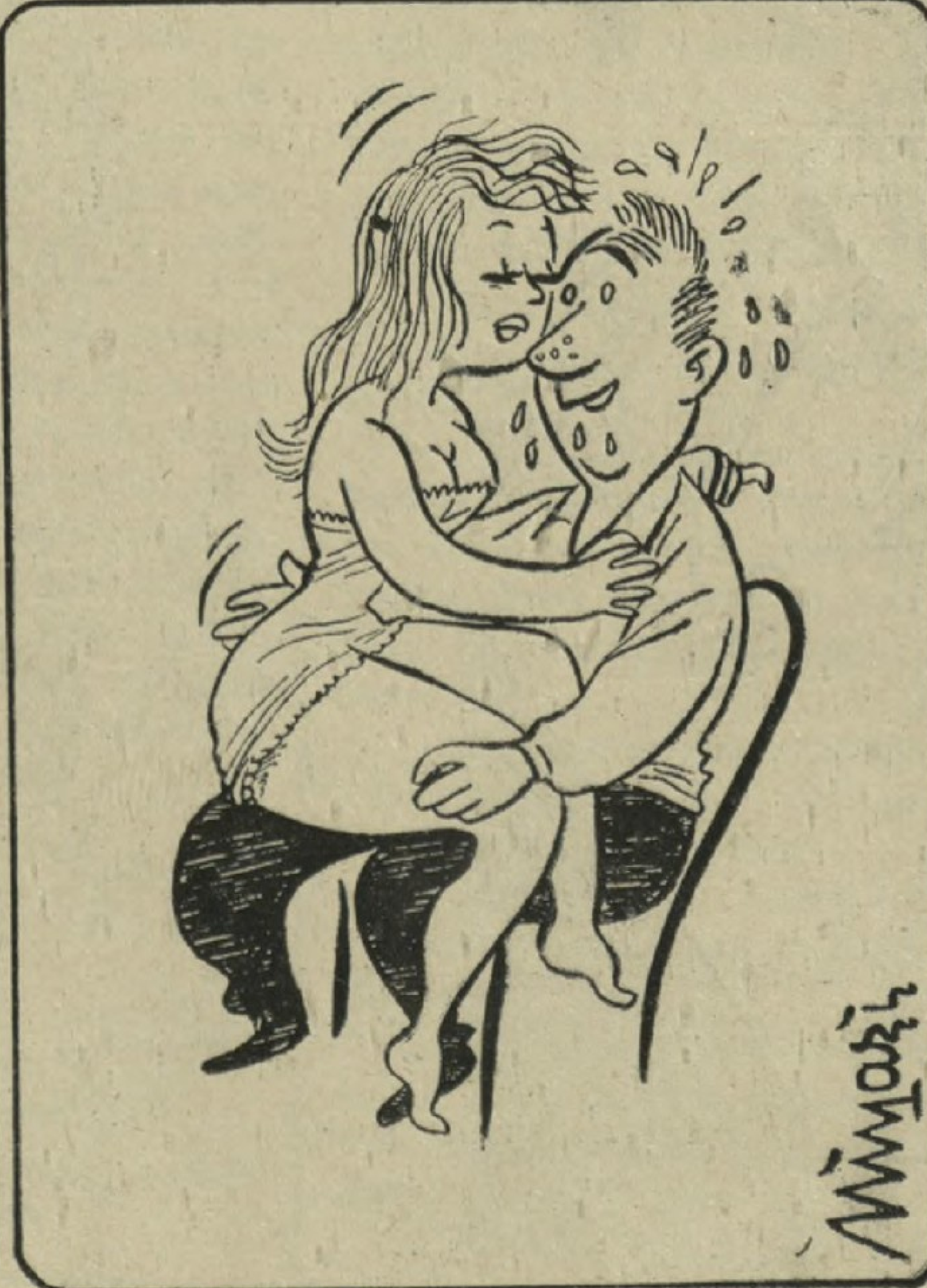
Evin hanımı atıldı:

— İstediğinizi çalın, maksadımız, komşuları rahatsız etmektir...

— Sorma kardeş, zavallı kocacığım öbür dünyaya gitti...
— Üzülme hemşire, üzülme... Ya benimki gibi kok kömürü almağa gitseydi?..

Sanat .... Sever!.

000168

— Beyefendi, dedi, ben garibim. Mersinden bugün geldim. Akrabadan Mahmut efendinin Beyoğlu caddesinde bir apartımanı var, oraya misafir oldum. Biraz gezmek için çıktım, apartımanın altındaki mağazadan şu kundurayı aldım, dolaştım, dolaştım, fakat apartımanı kaybettim. Neyleyim ben, bana bir akıl ver.

Komiser Ali ağayı tepeden tırnağa kadar bir süzdükten sonra:

— Ayağındaki kunduranın birini çıkarıp bana ver! dedi.

Ali ağa evvelâ şaşırdı, sonra, kundurasının tekini çıkarıp ona uzattı.

Komiser, kunduranın içine baktı: «Bezen. İstiklâl caddesi 118» yazıyordu. Zile bastı. İçeriye giren bir polis memuruna adresi söyledi, sonra:

— Şu adamcağızı oraya kadar götürüver! dedi.

Ali ağa şaşırdı :

— Ben, dedi, kahve fincanına bakıp söyliyenleri gördüm ama, kunduraya bakıp söyliyenleri yeni görüyorum. İstanbulda neler var!.

Komiser güldü ve Ali ağa memurla beraber çıktı.

Apartımanı buldu. Fakat utandığı için Mahmut efendiye bu vak'ayı anlatmadı.

Bir kaç gün sonra, Ali ağanın cep saati kayboldu. Galiba yankesiciler tramvayda çarpmışlardı.

Ali ağa hemen Taksim merkezindeki komisere koştu. Kundurasının bir tekini çıkarıp ona uzattı:

— Kuzum bey, dedi, şuna bir bakıver de söyle, bizim saat nerede?

Server Bedi

İLÂN-I CİHAD!...

KÜÇÜK KAHKAHALAR

Kahrolası!

Oğlu da babası gibi doktor çıkmıştı. Bir müddet muayenehanede babasına vekâlet etti. Bir gün peder bey geldi, sordu:

— Ne var ne yok oğlum?

— İyilik, sağlık baba...

— Nasıl, hastaların senden memnun mu?

— Tabii baba. Hattâ, ACTH ilâcı sayesinde şu senin müzmin romatizmalı hastayı bile iyileştirdim...

Doktor baba, birdenbire köpürdü:

— Kahrolası nankör, dedi, sen tıb tahsilini o romatizmalı sayesinde tamamladın. Velinimetinden mahrum oldun da ne kazandın sanki?

MAŞALLAH!..

«Orman» daydılar. Hararetli bir münakaşa oluyordu. Biri:

— Vallahi içer, diyordu. Bahse girelim, şayet bir fıçı birayı içemezse herşeyin parasını ben vereyim. İçerse sen ver...

Kendisiyle konuşulan, bu teklifi kabul etti. Onun üzerine, adı geçen adamı masalarına davet ettiler. Bahsi bildirdiler. Adam:

— Bir dakika bekleyin, şimdi geliyorum! dedi, gitti. Beş dakika sonra geldi:

— Hazırım ben... diyerek oturdu, bir fıçı birayı lâhzada devirdi. Bahsi kaybeden, sordu:

— Bravo, maşallahınız var. Ama merak ediyorum, dışarı neye çıktınız? Adamcağız sâf sâf güldü:

— Hiç, dedi, teklifinizi duyunca pek şaşırdım. Önce gideyim, bir tecrübe edeyim diye gittim, bir fıçı su içip, geldim!..

Aksilik!

Her imtihana girerken, ehemmiyetli mevzuları kolunun yenlerine yazardı. O gün coğrafyadan imtihan oldular. Eve gider gitmez feryadı bastı:

— Yandım anne, coğrafyadan çaktım...

— Daha neticeleri söylemediler ki, ne biliyorsun oğlum?

— Bilmez olur muyum anne? Edebiyat gömleğini giymişim!...

Sis

Orhan Şaik, Londradan henüz dönmüştü:

— Ömrümde, daha sisli bir yer görmedim! dedi. Esat Mahmut:

— Ben gördüm... diye söze karıştı.

— Neresiydi? diye sordular. Meşhur romancı:

— Vallahi o kadar sis vardı ki, dedi, neresi olduğunu göremedim!

İMKÂNSIZ

Doktor, artık ölmek üzere olan hastasına sordu:

— Sizi altı aydır tedavi ediyorum. Elimden geleni yaptım. Yine de yapmak isterim. Son bir arzunuz var mı?

Hasta inledi:

— Başka bir doktor!

000169

Sinema şakaları

ADRES

«Filim Dostları» Cemiyetinin muvakkat lokalinde bir kaç sinema artisti, muharrir, münekkit toplanmış, konuşuyorlardı. Son zamanlarda âdeta kabuğuna çekilen Sezer Sezin sinirli sinirli anlatıyordu:

— Bu erkekler çok tuhaf... Kime rastgelsem, lâkırdıyı evirip çevirip: «Hanımefendi, nerede oturuyorsunuz?» diye soruyor...

Yıldızın samimî dostlarından Adalet Cimcoz, nam-ı diğer, Fitne - Fücur, biraz daha yanına sokuldu:

— E, dedi, den ne cevap veriyorsun?..

— Müthiş bir cevap... Hepsini korkudan titreten bir adres...

— Acayip, neymiş bu korkunç adres kuzum?..

Sezer Sezin esrarlı bir sesle fısıldadı:

— Sarıyer!...

PRATİK ADAM!

Fuat Rutkay, stüdyosunun kapısında duran Bülent Ufukun yüzüne baktı:

— Bu ne?. Sakalın bir karış bir de genç âşık rolünü oynıyacaksın...

Bülent, ellerini uğuşturarak:

— Biraz dünyalık lûtfedin de traş olayım.

Fuat Rutkay birdenbire bir şey hatırlamış gibi:

— Sahi! dedi, sen şimdiye kadar hiç baba rolü oynamadın, gel sana bu filimde o rolü verelim.

Ve Bülendi bir daha süzerek ilâve etti:

— Evet, muhterem, sakallı bir baba rolü! Haydi, berbere gitmekten, traş olmaktan vaz geç de filmi bitiriverelim!..

S. M. Y.

SİNEMA ŞAKALARI

PERDEDE GÖRÜNMEK HASTALIĞI

Rejisör Münir Hayri Egeli, çevireceği bir filmde rol almak için bir kaç genç ve güzel kıza ihtiyacı olduğuna dair gazetelere ilân vermişti.

İlânın neşrinden bir saat sonra filim şirketindeki yazıhanesinin önü Havva kızlariydoldu. Bunların içlerinde beyaz perdeye elverişli olanları seçti, diğerlerini ustalıkla savdı. Fakat birisi çam sakızı gibi yapıştı. İlk filimde rol almak istiyordu. Münir Hayri, kadının yüzüne dikkatli dikkatli baktıktan sonra :

— Hanımefendi, dedi, seyircilerin sizi perdede tanımamaları lâzımdır. Tebdili kıyafet etmelisiniz.

Kadının yüzü güldü:

— Olur... Zaten bunu ben de arzu ediyorum, ailemin tanımasını istemiyorum... Ne yapayım beyefendi?

Münir Hayri, bermutat, yalandan düşünür gibi durdu:

— Dinleyin, dedi, önce takma dişlerinizi ve sarı saçlarınızı çıkarırsınız, sonra dudaklarınıza ruj, gözlerinize rimel ve yüzünüze pudra sürmezsiniz, daha sonra, göğsünüzü dimdik tutan şu sutyeni atarsınız, kimse sizi tanımaz!

Bu beyaz perde heveslisi kadın, ne cevap verdi, bilmiyoruz. Yalnız, akşam evine döndüğü zaman, bayan Eğeli hayretle sordu:

— Geçmiş olsun Münir, yüzünü kedi mi tırmaladı?..

USTA AKTÖR!

Sami Ayanoğlu, Mecidiyeköyünden bir taksiye binmişti, yolda şoföre sordu:

— Bu gece canım sinemaya gitmek istiyor, şöyle güzel bir filim tavsiye eder misin?

— Güzel bir filim var, Sami Ayanoğlu çevirmiş, git bayılırsın ağabey...

— Teşekkür ederim..

Otomobil Taksime gelmişti. Sami Ayanoğlu indi. Şoföre taksi ücretinden başka bir lira bahşiş verdi. Şoför oradan süratle uzaklaşırken bir sevinç nârası attı:

— Hay kesene bereket Sami ağabey!..

000170

— Dün gece, yolda, uzun boylu, geniş omuzlu, şık bir genç beni öpmek istedi... Öyle bir koştum ki...
— Yetişebildin mi bari?...

Oyuncuya Oyun!

Necmi'nin, zavallı, sefil ve perişen Necmi'nin başına gelenler, Allah bilir ya, pişmiş tavuğun başına kat'iyyen gelmemiştir. Gelmesinin ihtimali de yoktur...

Düşünün bir kere... Zavallı, diyoruz; sefil ve perişan diyoruz. Bunlar lâalettayin sıfatlar değil ki... Bilerek, düşünülerek söylenmiş şeyler... Çünkü Necmi hakikaten zavallı, cidden sefil ve perişan bir durumdadır... Sefil ve perişandır, çünkü işsizdir. Zavallıdır, çünkü, külli aybından başka, içinde yüzdüğü işsizlik ve sefalet yetişmiyormuş gibi, âşıktır da... Hem kime, bilir misiniz? «Keş» operetinin priması Neclâ'ya... Neclâyı hiç şüphesiz tanırsınız. Onu tanımak için ne «Kes» operetine gitmeğe hacet vardır, ne de sanat meseleleriyle uğraşmağa... En ciddî günlük gazeteler bile hemen gün aşırı Neclâ'nın bir fotoğrafını neşrederler. İki sebepten: ya çok güzel bir pozunu buldukları için, yahut ve ekseriyetle Neclâ, bizzat bir iskandalın kahramanı olduğu için... Zira, kâfir inadına güzel kızdır ve gün geçmez ki ya çok zengin bir evli tüccarla fingirderken filânca klüpte tüccarın karısına piyastos olmasınlar; yahut iki kişi onun yüzünden birbirine girmesin... Böyle sermayeyi, madeni bulur da hangi gazete işletmez?

Neclâ sahiden müstesna güzellikte bir artisttir. Bu kelimeyi de bilerek ve seçerek kullanıyoruz. Ar-tist-tir! Aşk ve alâka rollerini o derece muvaffakiyetle oynar ki, partönerleri biraz acemiyse mutlaka yutarlar ve kızı sahnede rol yapıyormuş gibi davranarak kendilerine ilânı aşk ediyor sanırlar...

Doğrusu, böyle zannetmek için kızın bir kimseye mutlaka ilânı aşketmesine de lüzum yoktur hani. Bir bakışı yeter. O ne mahmur, o ne mânalı gözlerdir Yarabbi... Varsa bir benzeri daha, bulana bir banka evi mükâfat... Hem de kur'aya hacet kalmaksızın, doğrudan doğruya...

Şimdi bizim Necmi'nin niçin zavallı olduğunu anladınız ya?

Biz gelelim hikâyemize... Necmi, o züğürtlüğü içinde, ne yapar yapar, Tanrının akşamı «Kes» operetinin kapısından içeri girecek parayı tedarik ederdi. Artık müessese mensupları da kendisini tanımışlardı. Aileden biri gibi muamele ederlerdi ona. Ağır gelmiyeceğini bilseler, Allah bilir, para bile almıyacaklardı içeri girmesi için.. Ve Necmi, daima aynı koltuğa kurulur, Neclâ'nın rolünü bekler, o bittikten sonra, tiyatroda bulunmasına sebep kalmadığı için, çıkar; kışın muhtemel ayazına rağmen, artistlerin çıkacakları zamana kadar dışarıda, sırasına göre titriyerek beklerdi. Bütün bu romantik bekleyişlerin bir tek gayesi vardı: Neclâ'yı görmek, artık onun da alıştığı bir «Merhaba, Neclâ hanım. Bu akşam da harikulâdeydiniz» demek... Kız bu söze güler, mutlaka güler, başını çevirerek: «Öyle mi?» derdi.

Fakat dünyada hangi şey sonuna kadar, bulunduğu hali muhafaza etmiştir? Sebatsızlık, insanların kanına işlemiş... Netekim, Necmi'nin avunmasına yarıyan bu küçük münasebet de bir sona erdi. Kız artık tiyatrodan bir şişman adamın kolunda çıkıyor, hemen sokak içinde bekliyen taksiye birlikte atlıyorlar ve çekip gidiyorlardı.

Bir bakıma hayırlı olmuştu bu. Necmi, ilânihaye sokak köşelerinde sürünmekten kurtulmuştu. Çünkü, kızla iki kelimecik konuşmaktan mahrum kalmak, onun üzerinde dehşetli kamçılayıcı bir tesir yaptı. Öyle ki, bu tarzda bir tesire kapılsalar, Sarıyer cinayetini işlemekten sanık herkes, bülbül gibi hadiseyi ikrar ederdi: sırf bir netice alınsın diye... Necmi de iki akşam bu sahneye şahit olduktan sonra aklını başına aldı ve bir sabah saat on sularında Neclâ'nın apartımanına damladı.

Kapıyı Neclâ, kendisi açtı: sabahlıklaydı. Necmi'yi görünce, ne zamandanberi gözden kaybolmuş bir tanıdığı görmüşçesine sevinerek içeri aldı onu.

— Sizi kaybettik artık, dedi. Geceleri erken yatıyorsunuz galiba?

Necmi kibar çocuktu. Sitem etmedi. Kendisini evine kabul etmiş bir insana, bahusus bir kadına kaba davranamazdı.

— Öyle oldu... diye geçiştirdi suali. Lâkin kız ısrar ediyordu:

— Belki ben yalnız değilim de ondan çekiniyorsunuz, ha? Ama o adam öz amcamdır benim...

Oooohhh! dünyalar Necmi'nin olmuştu sanki. Bir anda neye uğradığını bilemedi. Kelimeler makineden dökülür gibi ağzından çıkıyordu. Derdini, onu nekadar sevdiğini anlattı. Neclâ, bütün bunları dinledikten sonra sordu:

— Peki ne istiyorsunuz benden?

Masalların «Dile benden ne dilersen» sualine pek benziyen bu soru karşısında, delikanlı tam mânasiyle apıştı kaldı. Valilik beklerken elçilikle karşılaşmış bir politikacıya dönmüştü. Kaabil olduğu kadar hızla duruma intibak etmiye çalıştı ve, Neclâyı kendine çekti...

★

Kız, onu delicesine seviyordu. Öyle ki, bu biçim aşklara ancak sonu beklenmedik bir sürprizle biten mizah hikâyelerinde rastlanır. Gerçek olması o derece imkânsızdır. Necmi de bu aşkın saflığına, temizliğine inanmıştı. Onun için, Neclâ'nın bir izin günü, eve vakitsiz dönüp de kızı «Amca» sının yatağında buluverince neye uğradığını anlıyamadı. Borsada ansızın altın fiyatlarının on misli düştüğünü öğrenmiş bir istifçiye dönmüştü. Derhal evden çıktı.

O hızla, nereye kadar yürüdüğünü bilmiyordu Necmi. Kız, onu samimiliğine nasıl inandırmış, nasıl tongaya bastırarak gönül eğlendirmişti Yarabbi... Kimbilir arkasından, tiyatrodaki öbür artistlerle bir olup nasıl alay ediyorlardı...

Necmi, âni bir kararla geri döndü. Zihninde bir şimşek çakmıştı. Doğru «Kes» operetine koştu. Müdürün yanına girdi.

— Ne istiyorsunuz? sualine kısaca:

— İş istiyorum... dedi.

— Ne gibi bir iş?

— Sahnede... artist olmak...

— Allah Allah... Hangi nevi rollere kabiliyetiniz olduğunu, ne dereceye kadar başaracağınızı bilmeden size nasıl iş verelim?

Necmi geniş bir nefes aldı:

— Bilhassa genç âşık rolünde çok muvaffak olurum efendim, dedi, kendime ziyadesiyle güveniyorum...

— Ya... Biz nerden anlıyacağız bunu?

Delikanlı sinsi bir gülüşle teminat verdi:

— İnanmazsanız, Neclâ hanımdan sorun... Sırf bu rolü istemek için, kendisine altı aydır âşık rolü oynuyordum. İşin iç yüzünü bildirmeden tahkik edin, göreceksiniz, nasıl kendisine candan âşık olduğumu iddia edecek...

Bir hafta sonra Necmi'yi tiyatrodan çağırdılar. İşe alınmıştı. Lâkin o gün bugündür. Neclânın neden kendisine düşman olduğunu bir türlü anlıyamadı. Yoksa sahiden müdür, Necmi'nin kabiliyetini ona mı sormuştu dersiniz?

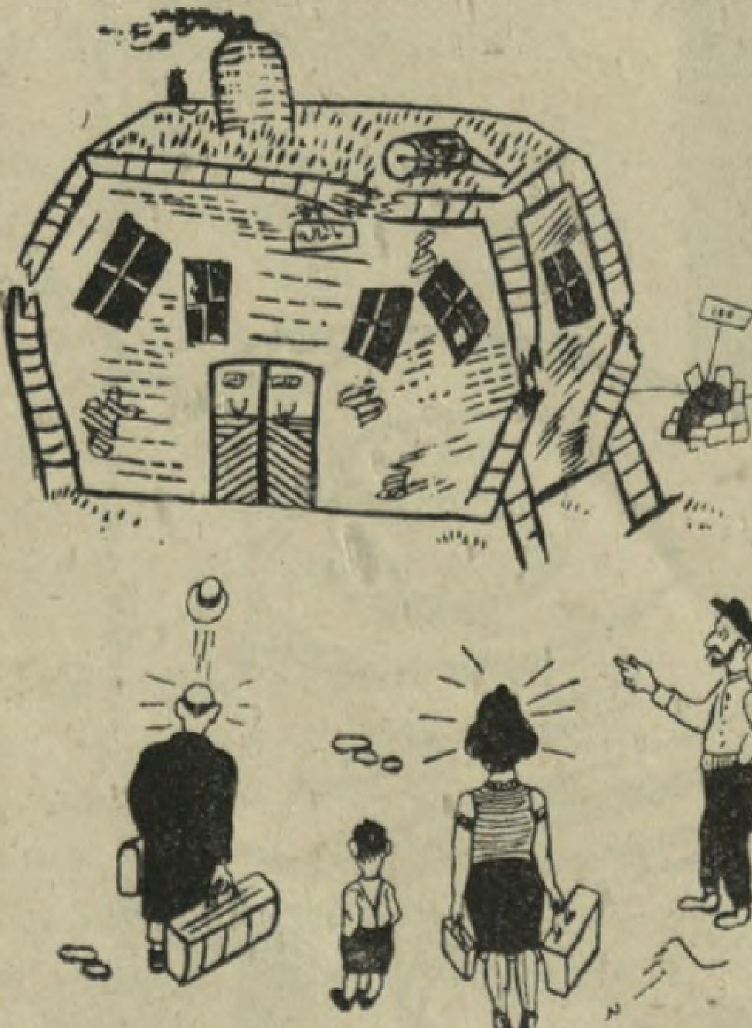
Hikâyeci

ÖRSLE ÇEKİÇ ARASINDA!..

SİZİN KÖŞENİZ:

Artova ilcesinde memura ev :

Ev sahibi — Aylığı 40 lira memur bey... Bir yıllığı peşin... Duvarlariyle çatısını yaptırmak, gayri sana altı...

000172

Son Bekâr

Liseden beri arkadaştık. Hayatımızın, hadiselerin akışı veyahut kader, nasıl isterseniz öyle deyin artık, insaflı davranmıştı ve arkadaşlığımız mektep sonrası senelerinde de aynı yakınlık ve samimiyetle devam etmişti. Hattâ evlilik bile. Lisedeyken hem talebelere, hem hocalara yaka silktiren bu haşarılar grupunu dağıtamamıştı.

İçimizde son bekâr Sami idi. Kimimiz erken, kimimiz geç... hepimiz eninde sonunda dünya evine girmiştik. Velâkin Sami hem etrafındaki gelinlik tazelerin, hem de bir sürü yenge çöpçatanlığının sinsi veya açık taarruzlarına senelerce göğüs germiş ve kırk beş yaşına yalnız olarak ulaşmıştı.

Onu başgöz etmeğe en fazla heves eden yenge belki de bizim kaşık düşmanı Macide idi. Macide Sami'yi pek severdi. Onu evlendirmek işini âdeta hayatî bir dâva yapıp çıkmıştı. Onun için bir akşam gözleri parlıyarak:

— Galiba Sami evlenmeğe karar vermiş! dediği zaman bir şeyler bildiğine hükmettim.

Meğer Sami o akşam üzeri bize uğramış ve Macide'ye sözüm ona lâf arası, hiç çaktırmadan, ev hayatı hakkında bazı sualler sormuş. Ben bu işe sevineyim mi, şaşayım mı bilemezken hemen ertesi akşam Sami gene uğradı. Üzerinde sıkılgan ve dalgın bir edâ vardı. Bir müddet havaların gayet iyi gittiğine dair gayet orijinal ve derin fikirler beyan etti. Sonra, lâf arasına sıkıştırmağa filân kalkışmadan hemen sadede geldi: Sözüm ona bir arkadaşı buncağıza gayet nazik bir mesele hakkında fikir danışmış. Ama Sami bekâr olduğu için ne cevap vereceğini bilemiyormuş. Yüzlerimize bakmaktan çekinip gözlerini karşı duvardaki bir tabloya dikerek:

— Ahmet isminde bir arkadaşım, dedi; Ankaradadır kendisi. İşte bizler akran. Hiç evlenmemiş. Nihayet evlenmeğe karar vermiş. Çoktandır tanıyormuş kadını. Ama bir türlü açılmağa cesaret edemiyormuş. Ne zaman kadınla karşılaşsa ağzı dili bağlanırmış adetâ. Zavallı ne yapacağını şaşırmış!.

Macide derhal: «Mektupla izdivaç teklif etsin!» dedi. «Hem daha zarif ve romantik olur. Belki kadının daha bile hoşuna gider.»

Sami: «Fena fikir değil.» diye cevap vererek bahsi kesti. Ama omuzundan büyük bir yük kalkmış olduğu belliydi. O gittikten sonra Macide muhitimizdeki bütün bekâr kız ve kadınları sayıp dökerek Sami'nin fikrini nihayet hangisinin çelmiş olabileceğine dair tahminler yürütmeğe koyuldu. Kendisi evleniyormuş gibi sevinç ve heyecan içindeydi.

İki gün sonra Sami gene kapımızı çaldı. Zavallı arkadaşı Ahmedin dertleri bir türlü bitmiyormuş. Şimdi de alacağı kadının çocuklarını zihnine sarmış. Sami:

— Kadının dört çocuğu varmış, diyordu. En büyüğü on, en küçüğü de üç yaşındaymış. Bizim Ahmet gerçi çocuk sever ama sekiz, on yaşındaki çocuklar üvey babayı belki benimsemezler diye çekiniyor. Acaba siz ne dersiniz?

Macide gene kat'î bir ifadeyle: «O tarafı hiç düşünmesin.» diye tavsiyede bulundu. «Üvey baba meselesi, üvey ana meselesinden daha basittir. Bir adam çocuklara bol bol hediye alır, iyi davranır, işlerine de karışmazsa onları pekâlâ kendine bağlıyabilir.»

Sami gittikten sonra biz gene tahminlerimize daldık. Gerçi muhitimizde bir kaç tane çocuklu dul vardı. Ama dört çocuklusu yoktu. Macide:

— Her halde bizi şaşırtmak için mübalâğa etmiştir, dedi.

— Sanatkârlara mükâfat dağıtılacakmış...
— Peynir ekmek mi?..

«Ahmet» in dert ve müşküllerinin artık hallolduğunu temennî ediyorduk. Ama ne gezer, müstakbel gelinin aile vaziyeti gitgide muğlâklaşıyor, «Ahmet» in hassasiyet, şüphe ve tereddütleri de, o nispette artıyordu.

Hemen ertesi gün Sami gene geldi ve «Ahmet» i düşünceye boğan yeni meseleyi açtı: Hanımın babası bir zamanlar suiistimalden dolayı hapis yatmış. Acaba bu nevi hırsızlık huyları irsî mi olurmuş? Hanım gerçi namuslu imiş ama Ahmet, «Ya ondan çocuğum olur da çocuk hırsız çıkarsa?» diye endişe etmekteymiş.

Hem Macide, hem ben Ahmedin bu hususta hiç merak etmemesi için Samiye teminatta bulunduk. Ama bir haftaya kalmadan Sami, Ahmedin yeni bir vesvesesi ile karşımıza çıktı: Ahmet evleneceği kadınla zevkleri uyuşmuyor diye üzülüyormuş. Kadın klâsik müzik meraklısıymış. Ahmet ise alaturkadan vazgeçmezmiş. Acaba zevkleri bu kadar ayrı iki kişinin kurduğu yuvada saadetin daim olması mümkün müymüş? Biz ne diyormuşuz?

Macide her zamanki kat'î ifadesiyle bu nevi zevk ayrılıklarının müşterek hayata bilâkis çeşni kattığını beyan etti ve Sami ferahlıyarak çıkıp gitti.

Macide sinirlenmişti: «Bu Sami de artık fazla ince eleyip sık dokuyor,» diye söyleniyordu. «Evlenmeğe niyeti yok mudur nedir?»

Ben: «Nikâh davetiyesi bugün yarın gelir,» diye onu yatıştırdım. «Sami bu mühim adımı atmazdan evvel hatâ işlemediğine adamakıllı emniyet getirmek istiyor. Haklı da tabii. Kırk beşine kadar bekâr yaşamış olan bir adam hatalı bir izdivaç yapmak tehlikesini doğrusu göze aldıramaz.»

— İşte, babam...
— Yaaa... Vah vah!..

Macide: «Öyle,» diye bana hak verdi. «Sonra bunca yıllık bekârın evlenirken tereddüt etmesini de tabii görmeli, herhalde. Demek sen nikâh yakın diyorsun. Ah, acaba kimi alacak? İnşallah Cemile değildir. Cemile diye ödüm kopuyor.»

Bundan sonraki bir kaç günü, Nezihe mi, Müjgân mı, Aysel mi diye tatlı bilmeceler arasında bocalıyarak geçirdik. O cumartesi bilmece halledildi. İpucunu Macideye veren de, tuhaftır ki Cemile oldu. Macide ile Cemile berberde karşılaşmışlar. Macide o akşam eve elinde «Kadın Haftası» diye yeni bir mecmua ile döndü.

— Cemile tavsiye etti, çok güzel bır mecmuaymış, diyordu. Bilhassa «Gönül Teyze» diye bir sayfası varmış. Aşk işlerinde, evlilik meselelerinde öyle güzel nasihatler veriyormuş ki!

«Gönül Teyze» nin sayfasını karı koca birlikte okuduk.

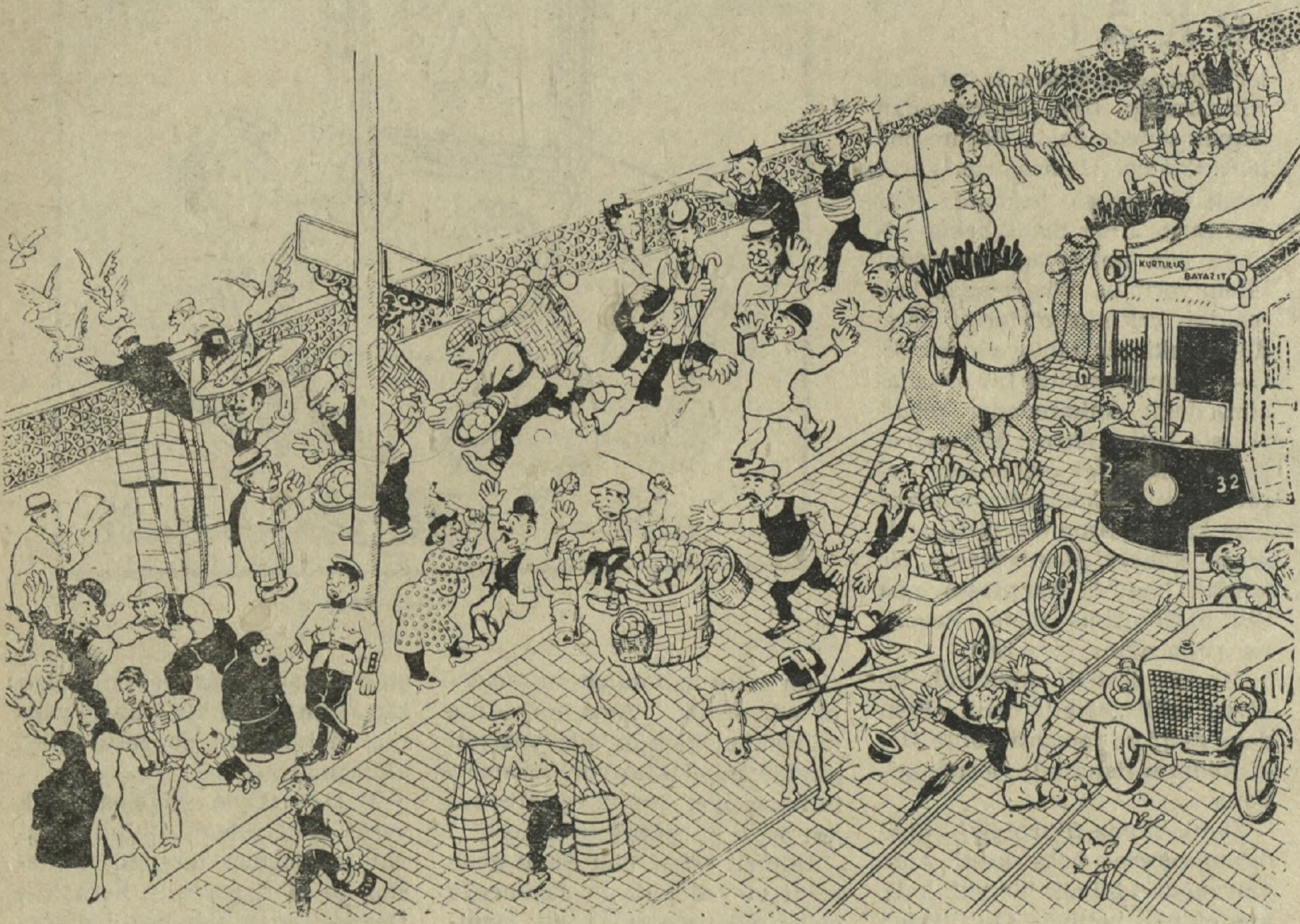
«Nişanlım gece hayatından hiç hoşlanmıyor, bense dans delisiyim, evlenirsek bedbaht mı oluruz?» diye soran bir okuyucuya Gönül Teyze bu nevi zevk ayrılıklarının müşterek hayata bilhassa bir çeşni verdiğini gayet bilgiç bir edayla anlatıyordu.

Mecmuanın sahibi Mehmet Vecdi, bizim Sami'nin gayet iyi arkadaşı olduğuna göre, «Gönül Teyze» nin kim olduğunu tahmin etmek de pek öyle üstün zekâ istiyen bir muamma sayılmazdı, değil mi?

Nihal YİĞİNOBALI

000173

Eski Mizah Şâheserleri

KÖPRÜ ÜSTÜNDE HAYAT!..

Üç mevsim içinde

Bir bahar akşamı içinde tanıştık. Babası, Ada vapurunun güvertesinde takdim etti:

— Kızım Ceylân... Paristen yeni geldi... Sorbonda okuyor..

Altın beneklerle dolu gözlerini bayıltarak elimi sıktı. Konuşuyoruz: Edebiyat okuyormuş Sorbonda... Benimle tanıştığına, pek memnun... Âşık Paşadan Feyzi Halıcıya kadar bütün Türk edebiyatını, altmış dakikalık bir Ada seferi içinde öğrenivermek istiyor!

Akşam güneşi içinde, başı bir altın külçesi... Gözleri, ışıktan renklerle dolu... Gülen, konuşan, ürperen, mücevher bir kuş!

Ayrılırken, elim avuçlarının içinde kalıyor:

— Sizden ne kadar istifade ettim, diyor... Bütün bir yaz iyiliğinizin cezasını çekeceksiniz: Yanınızdan ayrılmıyacağım!

★

Yaz... Ada, sıcak çam kokulariyle dolu...

Ben, onu hergün görüyorum: Bir delikanlının esmer kolunda, sebepsiz kahkahalarla kıvrılarak, sevinç içinde, evimin önünden geçiyor...

Ben, ona hergün raslıyorum: Bir hafif süvari alayı içinde, bahtiyar bir eşeğin sırtına binmiş, şarkılar söyliyerek tura çıkıyor...

Ben, onu her zaman esyrediyorum: Karaya vurmuş bir balık çevikliğile, vücudu kumlar üstünde sekiyor, ürperiyor...

Ben, onu her zaman dinliyorum: Şarkıları, beyaz gecelerde, âşıklar yolundan geliyor...

Ve o beni hiç görmüyor, hiç duymuyor, hiç bilmiyor.

★

Sonbahar... Kızıl yapraklar, eteğini yollarda sürüklüyor... Hafif suvarilerin kahkahalarla koşuştuğu yollarda, ağır denklerin altında ezilmiş hamalların homurtusu var... Plâjda, dalgalar, beyaz saçlarını yolarak döğünüyor... Karşıki köşkün pencereleri, gelecek bahara uyanmak için göz kapaklarını indirdi.

Kendi kendime, kısık bir sesle bir şarkı mırıldanarak yürüyordum:

Ne bahar kaldı, ne gül, ah
ne de bülbül sesi var!...

★

İskelede eski bir vapur duruyor... Güverte bomboş... Bir kaç Rum kızı, son yolcuları uğurluyorlar... Rüzgâr adetâ üşütüyor.. Pardesümün yakasını kaldırıyorum... Hiç tanıdık kalmamış...

Vapurda yolcudan çok eşya, insandan çok tavuk var!

Cenab Şehabeddin, bir şiirinde:

Ey muhibbem, severken ayrı
lalım!

Der... Adadan da böyle ayrılmalı insan: Sonbahar gelmeden!

Kamaraya giriyorum... Burası, yıllardır kapısı açılmamış metruk bir yalı gibi küf kokuyor... Tüyleri dökülmüş kadife sıralar üstünde bir kaç kişi: İhtiyar bir madam... Burnu ağzına düşmüş yorgun bir Ermeni... Köşeye çekiliyorum... Son düdük... Ada uzaklaşıyor... Yeşil tepeler bulutlarla örtülü... İçimden ağlama ürpertileri geçerken kulağımın dibinde bir ses gülüyor:

— Oooo.. Bonjuuur!... Beyefendi!...

O!

Tıpkı, altı ay evvelki, bahar akşamında gördüğüm sıcak âşinalıkla yanıma oturuyor:

— Akşama dönüş var mı?

— Yok... Siz?

— Gelecek yıla!...

Telâş ile yerinden fırlıyor:

— Aman ne iyi tesadüf... Eğer sizi kaçırsaydım, çok üzülecektim doğrusu...

Sonra, şık bir defter uzatıyor: Faruk Nafizlerin, Peyami Safaların, Reşat Nurilerin şiirlerini, cümlelerini, imzalarını taşıyan bir hatıra defteri...

— Benim için bir şey yazmaz mısınız?...

Yazıyorum: Üç mevsim içinde!

Akbaba

Hâkim — Bir lira çalmışsın, yakışır mı?

Maznun — Yakışmaz ama, ne yapayım bayım?. İşler kesat!..

000174

Dünya Mizahından Örnekler

— Bak, masanın üstündeki şu tek ayak, kâtibin... Şu çift, kalem şefinin...

— E, ya şu üç ayaklı kim?..

— Haaa, o mu?. Herhalde müdür olacak!.

— İtalyan karikatürü —

Büyük Nişancı!..

Yazan: DAL STİVENS
Avustralyanın büyük «atıcı» larından

«Lâhanacı» Ned o devirlerde kuzey Avustralyanın en büyük meşhur nişancısıydı. Hattâ onun nişancılıkta bütün Avustralyada eşsiz olduğunu bile söylerler. O kadar isabetli vururdu ki yüz yarda ötede yürüyen bir salyangozun gözüne bile nişan şaşmazdı. O kadar uzaktan vururdu ki, vurduğu av kendisi yetişene kadar kokmasın diye kurşunlarını önceden tuzlardı.

Lâhanacı Ned'in en meşhur macerasından biri de nişancılıkta hemen hemen kendisi kadar namlı olan Şimşek Yüzbaşı ile karşılaşmasıdır.

Güzel bir bahar sabahı Lâhanacı Ned saf kan atı Buckamidgee'ye binmiş, başında en yeni şapkası, ayağında en şık pantalonu, sırtında en parlak renkli gömleği, boynunda en kırmızı mendili ve çenesinde her zamanki sakalıyla keyifli keyifli ilerliyordu. Derken çalıların arasından Şimşek Yüzbaşının iri şekli belirdi. Yüzbaşı da saf kan bir ata binmişti. Kıyafeti de, siyah sakalına kadar, bizim Lâhanacının kıyafetinin o kadar eşiydi ki uzun uzun tarife hacet yok sanıyorum.

Daha siz göz açıp kapamağa vakit bulamadan Lâhanacı Ned ateş etmiş ve Şimşek Yüzbaşının elindeki tabancayı yere düşürmüştü bile. Daha siz gık demeden Ned bir ikinci defa ateş etmiş ve Yüzbaşının eyer kayışını koparmıştı. Eyerin kopmasiyle Yüzbaşı tepetaklak yere, tam da biraz evvel atının kuyruğunu kaldırıp bir şeyler yaptığı yere yuvarlandı.

— Kancıklık ettin, Lâhanacı! Bana haber vermeden atışa başladın! diye bağırdı ve hemen büyük bir sakız ağacının arkasına siper aldı.

Bunun üzerine bizim Lâhanacı da atından indi ve bir başka ağacın arkasına saklandı.

Şimşek Yüzbaşı geniş kenarlı şapkasını, usulcacık ağacın kenarından çıkardı. Daha köpek kuyruğunu sallayacak vakit bulamadan Lâhanacı ateş etmişti bile. Gerçi bir tek defa ateş etmiş sanırdınız ama aslında üst üste bir çok defalar ateş etmiş ve Yüzbaşının şapkasının tepe kısmını, geniş kenarından, bıçakla keser gibi ayırıp atıvermişti.

Bundan sonra işler kızıştıkça kızıştı. Daha yılanlar göz kırpmağa vakit bulamadan Yüzbaşı ateş etti ve Lâhanacının sağ bıyığını uçurdu. Yılanlar gık demeğe vakit bulamadan bir daha ateş etti ve bu sefer de Lâhanacının sol bıyığını uçurdu.

Daha siz parmaklarınızı şaklatacak vakit bulamadan Lâhanacı ateş etti. Şimşek Yüzbaşının ağacının üstündeki bir bal arısı kovanını dağıttı. Arılar dışarı uğrayınca Lâhanacı arı beyini vurdu ve öfkelenen arılar Şimşek Yüzbaşının etrafını sardılar.

Şimşek Yüzbaşı önce Lâhanacı Ned'in ağacının üstündeki bir eşek arısı yuvasına ateş etti. Eşek arıları fena halde öfkelendiler ve Lâhanacının etrafını sardılar.

Bunu memnuniyetle seyreden Yüzbaşı, bundan sonra kendi etrafını saran bal arılarını birer birer vurmağa başladı.

Lâhanacı Ned de etrafındaki eşek arılarını birer birer vurmakla meşguldü. Şimşek Yüzbaşı:

— Fena atıcı değilsin, Lâhanacı, diye bağırdı. Ama benim ayarım olabilme niçin daha üç fırın ekmek yemek lâzım. Başının üstündeki dalda oturan sivrisineği görüyor musun?

— Görüyorum!

Şimşek Yüzbaşı ateş etti ve sivrisinek havalandı. Sonra gene vızıldıyarak ağacın dalına kondu. Ama bu arada sesi bir tuhaflaşmış, âdeta kalınlaşmıştı. Lâhanacı Ned:

— Ben bu işten bir şey anlamadım! diye bağırdı.

Yüzbaşı: «Zekân kıt da ondan, iyi bak!» diye cevap verdi.

O zaman Lâhanacı tekrar baktı ve Yüzbaşının kurşunuyle sivrisineğin iğnesini koparmış olduğunu gördü. Koca Lâhanacı Ned, Şimşek Yüzbaşıya mat mı olacaktı? Asla! Ned:

— Başının üstündeki dalda oturan kuku kuşunun ötüşünü dinle! diye bağırdı.

— Dinliyorum!

O zaman bizim Lâhanacı ateş etti. Yüzbaşı kuku kuşunun havalandığını, sonra gene dala konduğunu gördü.

— Bir şey anlamıyorum! dedi.

Lâhanacı: «Zekân kıt da ondan, iyi dinle!» diye cevap verdi.

Yüzbaşı kulak verdi ve kuku kuşunun eskisi gibi kuk-u, kuk-u, kuk-u diye değil, sadece kuk- kuk- kuk diye öttüğünü hayretler içinde duydu. Lâhanacı Ned kuşun ötüşünün ikinci hecesini vurmuştu!

Nişancılık maçı bundan az sonra sona erdi. Şimşek Yüzbaşı, bizim Lâhanacının kuku kuşuna ettiği oyundan sonra galeyana gelmiş ve tüfeğinin namlusunu ağacın kenarından çıkararak Lâhanacıya nişan almıştı.

Tetiği çekti fakat hiç bir şey olmadı. Dışarıya hiç bir kurşun çıkmadı.

Evet, sevgili okuyucularım, bizim Lâhanacı Ned daha atik davranmış ve rakibi tetik çekecek vakit bulamadan ateş ederek Şimşek Yüzbaşının tüfeğinin namlusunun ta içine bir kurşun yerleştirmişti!

Tarihî Fıkralar:

Minnet busesi

Birinci Dünya Harbinden sonra meşhur Fransız mareşalı Goffer Amerikayı ziyaret etmişti. Nevyorkta şerefine verilen bir ziyafette yanına güzel bir Amerikalı genç kız yaklaşarak sordu:

— Harpte bir çok Alman öldürdünüz değil mi sayın mareşal?.

Goffer gülümsedi:

— Evet... Çok öldürdüm...

— Hangi elinizle öldürdünüz onları?

— Sağ elimle...

Genç kız, bu cevabı alınca, eğilip mareşalin sağ elini öptü..

O sırada Mareşalin yanında duran yakışıklı bir İngiliz subayı, güzelliğine hayran olduğu Amerikalı kıza sokuldu:

— Missis... Ben de harpte yüzlerce Almanı öbür dünyaya göndermiştim.

— Öyle mi?. Nasıl öldürdünüz?

— Dudaklarımın arasından çıkan emirlerle...

Genç kızın yüzü kızardı... ve... yakışıklı subayın dudaklarını öpmekten kendini alamadı!

✶

Aman!

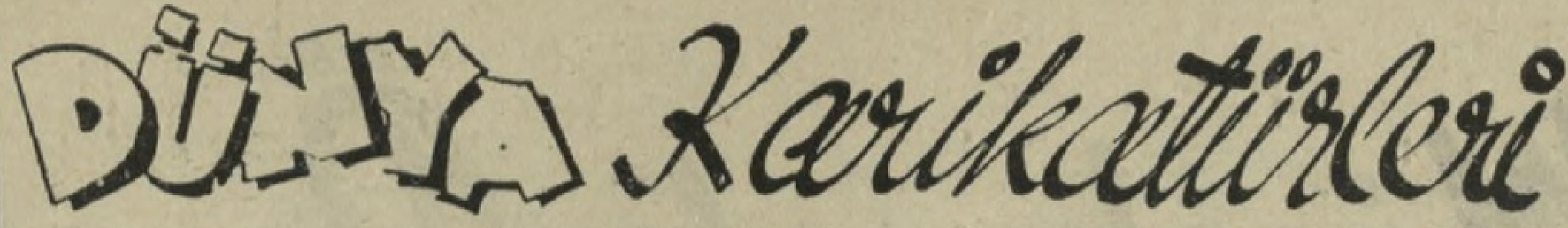
Telâşla arkadaşının koluna yapıştı:

— Aman sokağa sapalım... Şu herife rastgelmek istemiyorum hiç..

— Neden? Alacaklın mı?.

— Değil... Değil ama, çok benziyor!.

000175

— Teessüf ederim sana... İnsan yeni tanıdığı bir kızı, daha ilk gecesinden garsoniyerine götürür mü?...

— Le Hérisson —

TAŞ DEVRİNDE:

Ressam — Benim kıymetimi 2000 sene sonraki kızlar bilecek!..

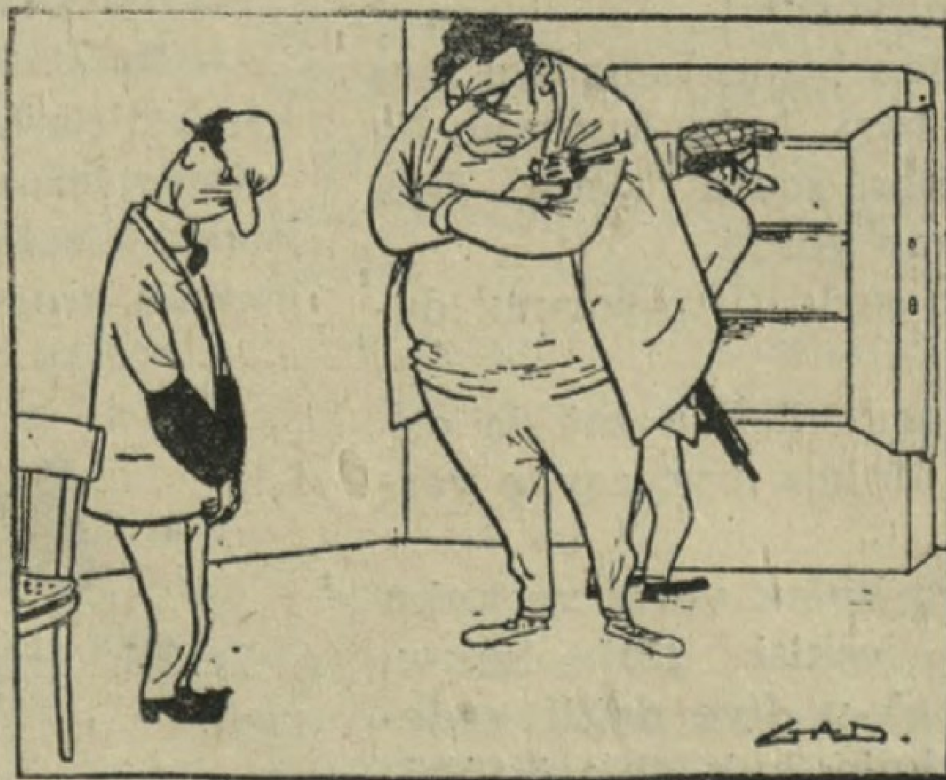
— İci Paris —

Kız — Ayol, insan nişanlısının yanında böyle mi ciddî oturur!,,

FUTBOL HAKEMİ EVLENMİŞTİ!

— Yazı gelirse önce ben, resim gelirse sen yatacaksın!...

— İl Travaso —

Hırsız — Ulan, bu nasıl kasa?.. Veznedarım demeğe utanmıyor musun?...

— İci Paris —

— Nasıl babacığım?.. İnşallah bu seferki nişan yüzüğümün taşları sahici pırlantadır!...

— Le Hérisson —

000176

Dünya Karikatürleri

Erkek — Geçmiş olsun, sizin de göğsünüz şişmiş!..

— Le Hérisson —

— Eh, mademki cüzdanında para yok, doğrusunu söyleyim: Benim tabancamda da kurşun yok!..

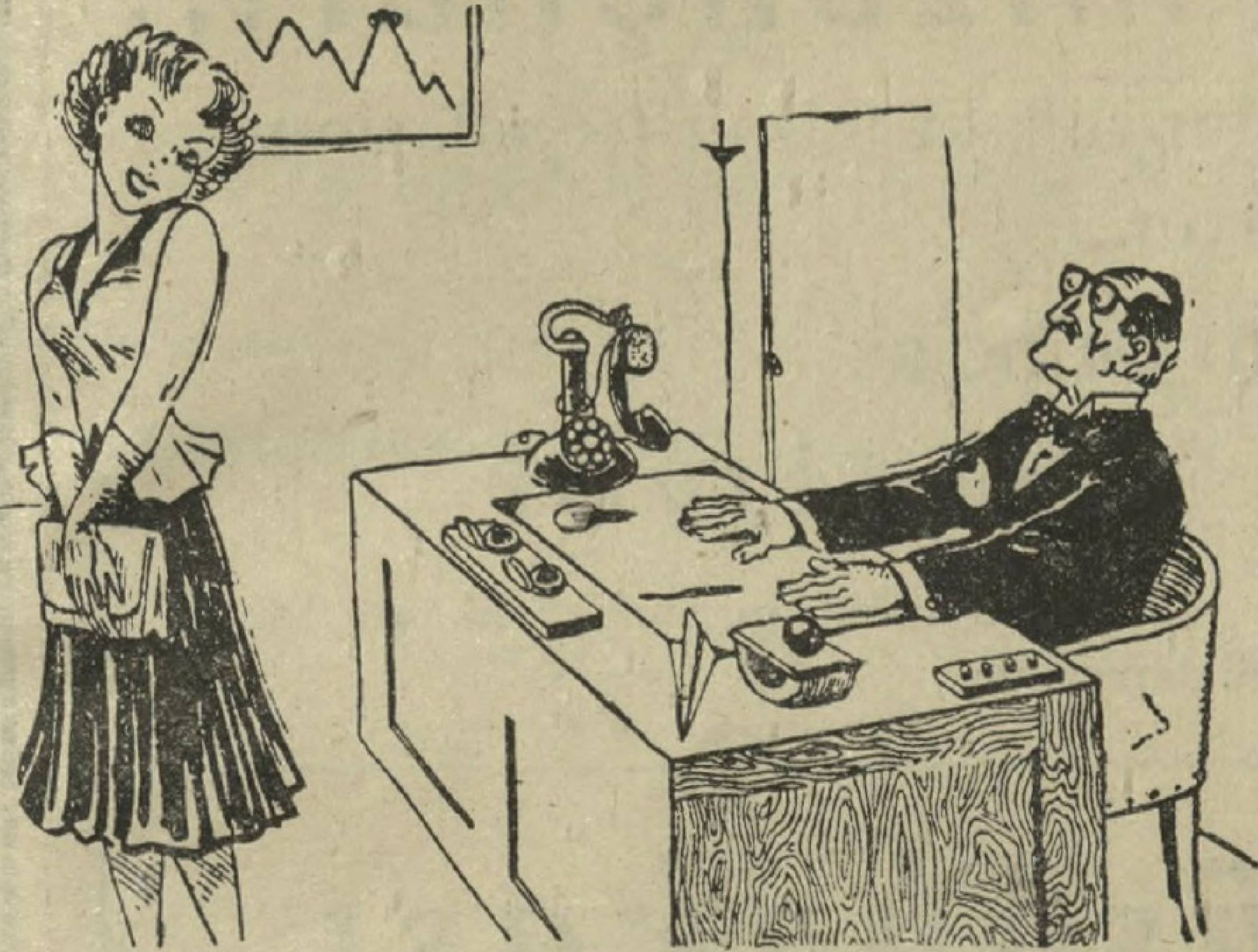
— İci Paris —

OKULLAR AÇILDI :

— Bu sene bizim sınıftan çok memnunum: Çocuklar daha terbiyeli, daha uslu!...

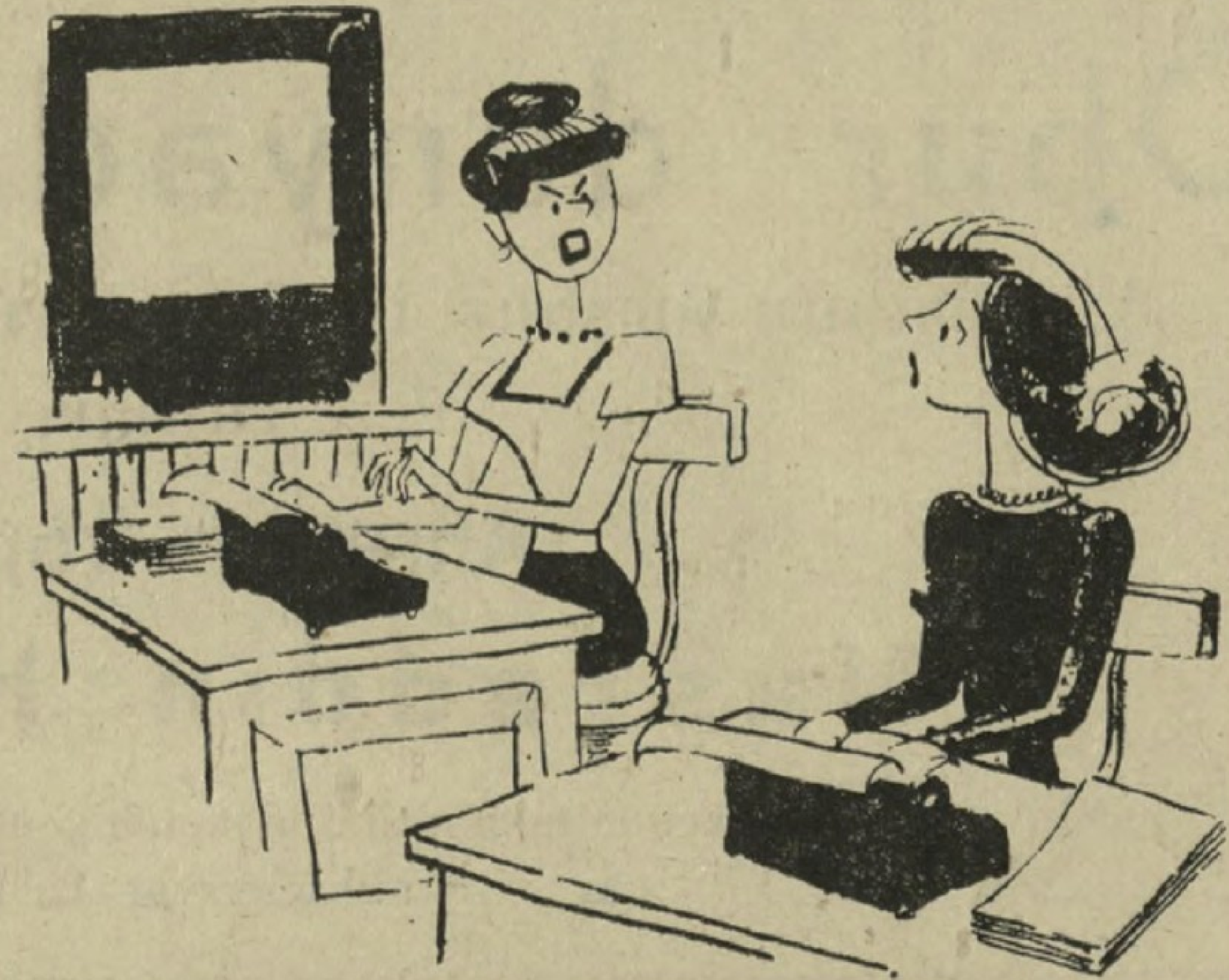
— İl Travaso —

— Peki, makine ile yazmaktan başka elinizden ne işler gelir?..

— Oooo... Sabırlı olun canım, daha ilk akşamında söyliyemem!...

— İci Paris —

— Eski patronundan neye ayrıldın?!.

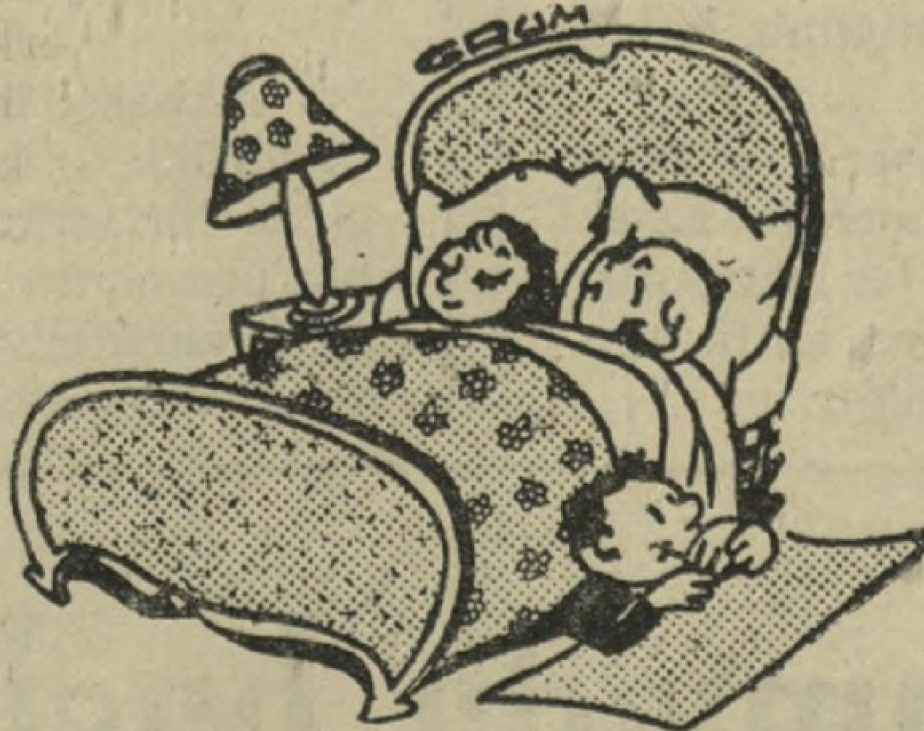
— Basit bir dalgınlık yüzünden: Rujumla pudriyerimi herifin cebinde unutuvermiştim!...

— İl Travaso —

— Bir daha kömürcünün çırağı geldiği zaman, kapıyı ben açacağım!..

— İci Paris —

— Sevgilim!...

— İci Paris —

Kadın seyirci — Miskin, seni bu filme gör de ibret al diye getirdim!..

— İl Travaso —

000177

A K B A B A

Çok zengin bir kış programı hazırladı...

Bodrumdan Palas'a!

Sonradan görmelerin romanı...

★ **Hamdi Varoğlu** ★

Hamdi Varoğlu'nun, üzerinde bir sene çalışarak Akbaba için hazırladığı bu mizahî roman, apartıman kapıcılığından apartıman sahipliğine yükselmiş, sonradan görmelerin hayatıdır.

(Bodrumdan palasa) nın her sayfasında yeni bir vaka ile karşılaşacak ve mutlaka kahkahalarla güleceksiniz!

Benli Fatma!

Meşhur bir yosmanın romanı...

★ **Hatice Vildan** ★

Benli Fatma, adı dillerde, aşkı gönüllerde gezen bir güzelin romanıdır. Bu aşk ve ihtiras romanında, erkeklerin paylaşamadığı bir yosmanın hayatını, şuh ve çapkın sahneleriyle yakından görecek, servet ve sefahet âlemlerini bütün çıplaklığiyle yaşıyacak ve tatlı bir merakla, eseri, nefes nefese takip edeceksiniz.

Öbür dünyadaki mizahçılar!..

Akbaba'nın meşhur ispritizmacısı, öbür dünyadaki mizah üstadlarının ruhlariyle konuşuyor...

Ahretten röportajların birincisi:

Nasreddin Hoca Anlatıyor

Dünya ahvalini, cennetteki köşkünden takip eden Nasreddin Hoca, kendisine mahsus o zeki, ince, zarif nükteleriyle sizi kahkahalarla güldürecektir.

Akbabanın Müsabakası

Akbaba, kış programına bir de eğlenceli müsabaka koymuştur:

Mizah kabiliyetiniz nedir?..

1 — Altı hafta, sıra ile birer karikatür neşredeceğiz.

2 — Karikatürlerin neşri bittikten sonra, altı tane de mevzu neşredeceğiz.

3 — Bu altı mevzuun evvelce neşrettiğimiz hangi karikatürlere ait olduğunu bulacaksınız.

4 — Eğer altısını da tam isabetle seçerseniz, mizaha karşı kabiliyetiniz tam ve mükemmel demektir. Eğer, beş tanesini bilirseniz, yine iyi ve parlak bir neticedir. Dört ve üç isabet ortadır. Fakat isabet ikiye, hattâ bire düşerse, nüktedanlıktan vazgeçmeniz lâzımdır.

Hediyelerimiz:

Akbaba, bu müsabakanın birincisine, kadınsa bir tayyörlük, erkekse bir kostümlük kumaş ★ İkincisine güzel bir mürekkepli kalem ★ Üçüncüsüne, kadınsa bir ipek çorap, erkekse bir kravat ★ Dördüncüsüne, altı aylık zarif ciltli bir Akbaba koleksiyonu, beşinciden yirmi beşinciye kadar, birer roman hediye edecektir.

Öbür sayımızda başlıyoruz!..

000178

BİR
MİLYON
LİRA

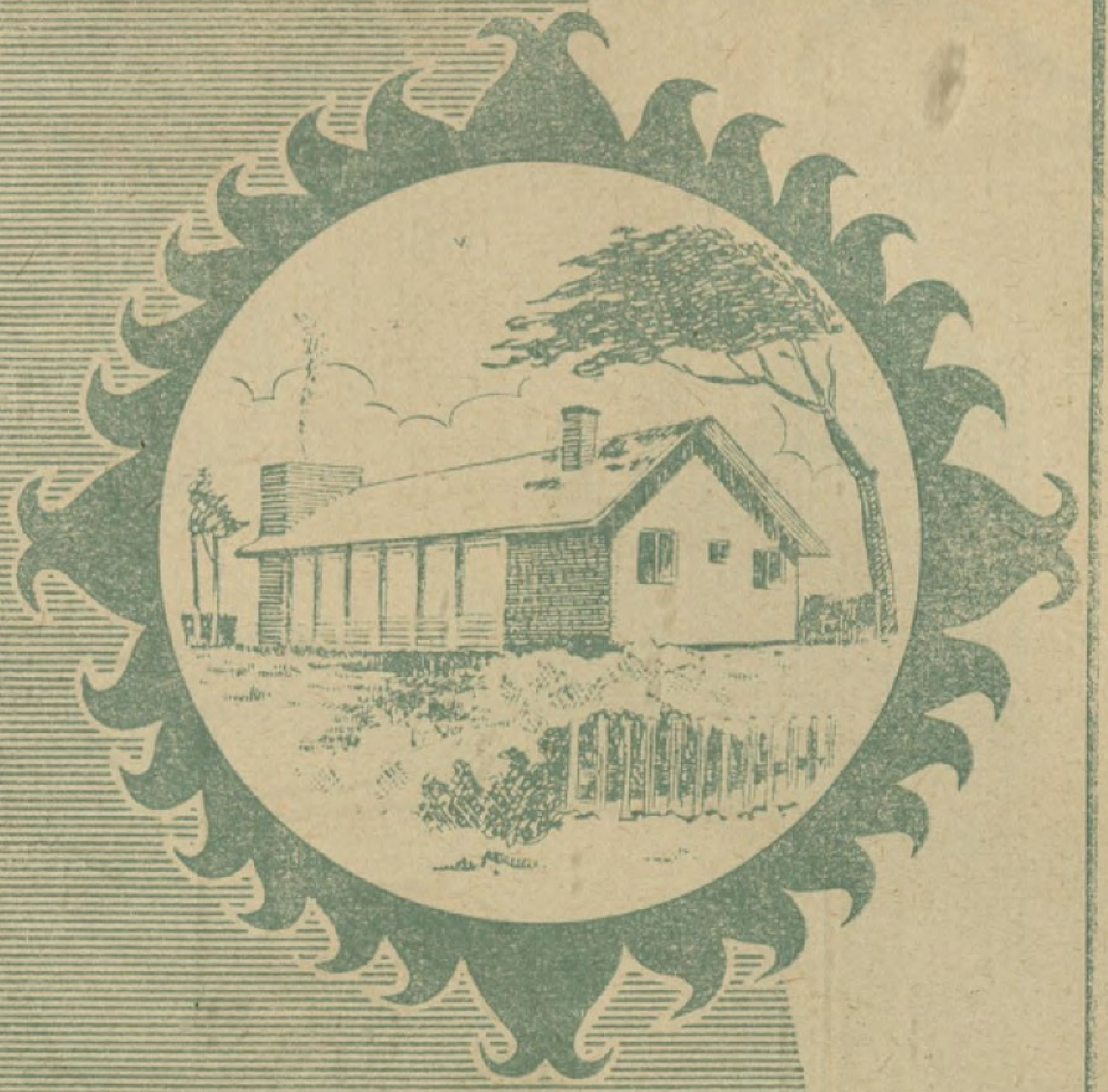
24 EV

VE ÇEŞİTLİ PARA İKRAMİYELERİ

TÜRKİYE İŞ BANKASI

İHAP HULUSİ

1953 İKRAMİYELİ MEVDUAT PLÂNI

Erenköy
de
2 EV

29 ARALIKTA
ÇEKİLİŞ

EN SON İŞTİRAK TARİHİ

10 ARALIK

TÜRK TİCARET BANKASI

Yurt imarının en esaslı temeli

İller Bankası

Sermaye : 200.000.000 T. L.

Yurdu, SU ve ELEKTRİK şebekeleriyle örer.

Halkımıza sağlık kaynağı, bol ve temiz SU ile ışık ve her türlü refah vasıtaları sağlar.

ŞEHİR, KASABA ve KÖYLER'imizin bayındırlığı için gerekli yardımları yapar ve krediler açar.

Her türlü Kamu hizmetlerinin gerçekleşmesine çeşitli vasıtalarla da çalışır.

BANKACILIK muameleleri yapar.

En müsait şartlarla MEVDUAT kabul eder ve her nevi

Bizim Şairler

Antolojisi

Neşreden: Feyzi Halıcı

Genç neslin en değerli şairleri, en güzel şiirleriyle bu zarif kitapta...

000179

Akbaba

Yazısız!

000180